

HIJ IS VERREZEN!

TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT / P106088
V. U. : L. OORTS, HEIDEWEG 14, B-2980 ZOERSEL

NR. 133 / JANUARI-FEBRUARI 2025
AFGIFTEKANTOOR : ANTWERPEN X

JAAR 1 VAN DE SYNODALE REVOLUTIE

MET de synodezitting in Rome van oktober jl. is de laatste fase van de « *synodale weg* » (eindelijk) voorbij. In de apocalyptische chaos waarin de wereld verkeert, kreeg de recente bijeenkomst weinig aandacht van de media, om over de onverschilligheid van het “Volk Gods” nog te zwijgen. Enkel zij die er op uit zijn dat hun agenda wordt gedrukt, het hele cohort van progressisten dus, was ermee bezig.

DE “NIEUWE ZONDEN” VAN PAUS FRANCISCUS

Het is veelzeggend dat deze vergadering officieel werd gelijkgesteld met een “bisschoppensynode”, hoewel er naast de 272 opvolgers van de apostelen nog 96 andere deelnemers waren, onder wie 53 vrouwen, die op voet van gelijkheid nadachten en discussiëerden met als doel een « *synodale bekering van de Kerk* ».

Net als in 2023 werd de synode voorafgegaan door een meerdaagse “geestelijke retraite”, « *opdat de deelnemers zich zouden openstellen voor de geest van de synode* ». Retraite of indoctrinatie? Predikant van dienst was opnieuw de dominicaan Timothy Radcliffe, « *een controversiële Britse theoloog die in het publiek de leer van de Kerk over homoseksualiteit heeft tegengesproken* » (NATIONAL CATHOLIC REGISTER, 27 januari 2023). Radcliffe heeft geschreven dat de homoseksuele « *verlangens* » net zoals alle verlangens « *door God geschonken zijn* » en dat men erin moet « *opgevoed* » worden in plaats van ze te ontkennen. Verder is hij voor de wijding van gehuwde mannen tot priester en voor het diaconaat van vrouwen. Allemaal standpunten die hem blijkbaar in aanmerking doen komen om kardinaal gecreëerd te worden, wat Fran-

Op 19 september 1846 verscheen in La Salette, in de Franse Alpen, «een mooie Dame» aan de herdertjes Mélanie en Maximin. «Haar houding was er een van ontroostbaar verdriet, het hoofd in de handen en de ellebogen op de knieën...»

ciscus prompt aankondigde op de synode zelf!

We moeten hierbij aanstippen dat van de 21 nieuwe kardinalen die op 7 december gecreëerd werden, ook zeven anderen pro-LGBT zijn: meer dan een derde dus (zie het artikel *Le pape François nomme 21 nouveaux cardinaux: entre modernisme et scandale*, in REINFORMATION. TV, 7 oktober 2024)! Voor wie het zou vergeten zijn: het kardinaalsrood staat symbool voor het bloed dat de prelaat in kwestie moet durven vergieten om het katholieke geloof te verdedigen...

Na de retraite zat de Opperherder een “avondwake van het berouw” voor. Hij wilde dat zeven kardinalen ieder een openbare schuldbelijdenis van zijn hand voorlezen, « *omdat het noodzakelijk was om onze voornaamste zonden te*

benoemen », zei hij achteraf in zijn preek. « *We zijn onder de voet door de enormiteit van onze zonde. En we willen niet dat deze last de voortgang van Gods koninkrijk in de geschiedenis vertraagt.* » Het gaat dus om iets heel anders dan het bekeren van de “arme zondaars” die in de hel vallen omdat niemand voor hen bidt, wat de angst is van het Onbevleete Hart van Maria.

Paus Franciscus liet vergiffenis vragen voor de zonden van de Kerk tegen de vrede, tegen de schepping, tegen de inheemse volkeren, tegen de migranten, tegen de waardigheid van vrouwen en jongeren, tegen het project van een synodale Kerk... De zonde waarmee hij ongetwijfeld de traditionalisten in het vizier neemt, is die van « *de leer die dreigt te worden gereduceerd tot een stapel stenen die naar anderen kan worden gegooit* ». Journalisten hebben gesproken over de « *nieuwe zonde van de kerkelijke leer als steen waarmee sommigen gooien* »!

Als we ons herinneren dat de paus de kleine Jacinta van Fatima heilig heeft verklaard, begrijpen we dat hij de inspiratie voor die nieuwe zonde heeft gehaald uit de profetie van dit door het Onbevleete Hart bevoorrechte kind... maar wel zonder het einde van haar visioen over te nemen, dat hem zelf uitnodigt tot een ware bekering: « *Ik zag de H. Vader in een heel groot huis, geknield voor een tafel, met zijn hoofd in zijn handen en wenend. Buiten stonden veel mensen en sommigen gooiden stenen naar hem.* » Een tweede visioen verduidelijkt de betekenis van het eerste: « *O Lucia! Zie je al die wegen, paden en velden niet vol mensen die doodbloeden en anderen die huilen van de honger en niets te eten hebben? En de H. Vader, in een kerk, biddend voor het Onbevleete Hart van Maria? En zoveel mensen die samen met hem bidden?* »

DE WARE TEKENEN DES TIJDS

In zijn openingstoespraak tot de synodevergadering citeerde Franciscus de fameuze formule uit *GAUDIUM ET SPES*: de Kerk moet « *gevoelig zijn voor het interpreteren van de tekenen van de tijd* ». Wel, dat doet ze juist niet! Nog maar een jaar geleden, midden in de werkzaamheden van de eerste synodezitting in Rome, werd het kruitvat in het Midden-Oosten opnieuw aangestoken. Wij schreven toen:

« *Het visioen van het derde deel van het Geheim van Fatima brengt ons ertoe om de Hamas-aanval op Israëlische kolonisten op 7 oktober te begrijpen als wat het in waarheid is: het antwoord van de Hemel op de pretentie van de synode over de synodaliteit om in de wereld een universele broederschap te vestigen zonder Christus. De bloedige hervatting van de Israëlisch-Palestijnse oorlog, precies tijdens de eerste Romeinse zitting van de synode, vernietigt deze pretentie en maakt duidelijk dat alleen Onze-Lieve-Vrouw van de Rozenkrans in staat is om vrede te stichten, door de devotie tot haar Onbevleete Hart* » (*IL EST RESSUSCITÉ!* nr. 250, december 2023).

Het afgelopen jaar was er één van ontzaglijk veel bloedvergieten en lijden en toch volhardt de H. Vader in zijn verblinding. Op 1 oktober, de dag van de voorbereidende retraite op de synode, lanceerde het Israëlische leger zijn eerste grondaanvallen tegen Hezbollah in Libanon. In deze onverzoenlijke oorlog tussen Joden en moslims zijn het nu grote aantallen christenen die getroffen worden door bombardementen, ballingschap en armoede. « *De dood van zijn heiligen is kostbaar in de ogen van de Heer* » (Ps 115 volgens de Vulgaat). Het is hun lijden dat onze hemelse Moeder wil ontvangen als een offer, zodat ze de verdienste kan doorgeven aan « *de zielen die naderen tot God* » (derde Geheim).

EEN DEMOCRATISCH ROOKGORDIJN

Tot het begin van het pontificaat van Franciscus kwamen de bisschoppensynodes om de twee jaar bijeen in een aula zoals aan de universiteit, waarbij de paus de vergadering voorzat. Daarnaast waren er bijeenkomsten per taalgroep. Maar de structuur van de synode en de reflectie bleef piramidaal ("dictatoriaal", volgens de progressisten).

Paus Franciscus wilde de structuur van de synode veranderen. Hij schafte de *algemene vergaderingen* af en verving ze door *synodale vergaderingen* bestaande uit verschillende ronde tafels. « *Deze versnippering leidt soms tot verwarring* », merkte Jean-Marie Guénois op in *LE FIGARO*. « *Hoe verder de synode vordert, hoe minder we weten wat de uitkomst zal zijn. Niemand, zelfs de paus niet, kan het zeggen.* » In 2023 leidde de creativiteit van de leden van de synode tot een indigestie aan ideeën met bijna 400 thema's voor vernieuwing.

Om dit te compenseren heeft de paus in maart 2024 tien werkgroepen opgericht, los van de synodevergadering. Deze groepen bestaan uit leden van de Romeinse Curie, theologen en deskundigen; ze hebben de taak om gevoelige onderwerpen aan te pakken (nieuwe vormen van het geestelijke ambt, het vrouwelijke diaconaat enz.). Het is allemaal democratischer en meer gedecentraliseerd dan voorheen, maar in feite gebeurt alles nog steeds onder de controle van de paus.

Het was ook de paus die de nieuwe werkmethode oplegde: de geestelijke conversatie. Ze wordt als volgt omschreven op de website van de Franse bisschoppenconferentie: « *De geestelijke conversatie werd benadrukt door de synode over de synodaliteit. [...] Het gaat erom naar anderen te luisteren en zichzelf uit te drukken "met het hart" om samen te onderscheiden wat de Geest ons wil vertellen. Ze vereist [...] een oprechte bekering. Deze geestelijke conversatie mag niet beperkt blijven tot de synode, maar moet gebruikt worden in de hele Kerk, in parochies, in jeugdgroepen en zelfs met kinderen.* »

EEN ONRUSTBAREND RESULTAAT

De synode voltooide haar werk op 26 oktober en publiceerde een eindrapport dat onmiddellijk door de paus werd goedgekeurd, waardoor hij het zijn volledig gezag gaf. De conclusies van de werkgroepen, die pas in juni 2025 worden openbaar gemaakt, moeten daar nog aan worden toegevoegd.

Wat zijn de belangrijkste besluiten van deze laatste synodale sessie? Ze staan in een tekst van 155 punten, die allemaal met een tweederdemeerderheid werden aangenomen. Het resultaat bevestigt wat paus Franciscus al sinds lang nastreeft: de Kerk *wezenlijk* veranderen.

De media zeggen dat er geen revolutionaire maatregelen zijn. **Ja, de maatregelen zijn wel degelijk revolutionair**, maar ze lijken dat niet te zijn omdat ze op verkapte toon en niet gebiedend worden geformuleerd. Ze worden niet opgelegd, maar omdat ze voortvloeien uit de wil van de Geest en van de meerderheid van de synodeleden, heeft iedereen die zich ertegen verzet geen plaats meer in de Kerk van de toekomst.

« *De synode is voorbij, maar niet de synodaliteit. [...] Wat de aanhangers van de vernieuwing interesseert, is niet zozeer een synode die begint en eindigt, maar het synodale proces dat verder gaat* » (*BELGICATHO*, 28 oktober 2024).

We hebben het er al over gehad, maar het is belangrijk om het nogmaals te onderstrepen. De ketterij in het hart van deze synode is de volgende: omdat

alle katholieken en zelfs alle christenen de H. Geest ontvangen bij het doopsel, zijn ze allemaal geïnspireerd en kunnen ze uitdrukken wat ze voelen. Dat is de *sensus fidei*, het “geloofsinstinct”, dat echter ten gronde verschilt van de traditionele invulling ervan: vroeger ging het om de bekwaamheid van de gelovigen om de geloofswaarheden te ontvangen van een lid van de onderwijzende Kerk; vandaag bedoelt men met deze term dat het volmaakte en onfeilbare Volk van God zelf bijgestaan wordt door de H. Geest om het geloof te bepalen, los van de hiërarchie en los van het plechtig of gewoon leergezag. Als alle gedoopten het over een bepaald punt eens zijn, is dat de waarheid. Maar zo’n opvatting is absoluut niet katholiek!

Dit alles wordt samengevat in punt 22 van het eindrapport. Daar staat: « *De Kerk is er zeker van dat het heilige Volk van God zich niet kan vergissen in zijn geloof wanneer alle gedoopten hun universele instemming betuigen in zaken van geloof en moraal.* » Dit principe is ongewijzigd overgenomen uit nr. 12 van de conciliaire constitutie *LUMEN GENTIUM*.

Die dwaling van de H. Vader en de synode vertaalt zich in verschillende andere dwalingen.

DE GROTE RESET VAN DE KATHOLIEKE KERK

Als iedereen de H. Geest heeft, is er geen reden om priesters te bevoordelen, dus moeten de verantwoordelijkheden gedeeld worden tussen priesters en leken. Men wil een grotere deelname van leken in het leven van geloofsgemeenschappen en in verantwoordelijke posities binnen bisdommen en kerkelijke instellingen. Er moeten meer leken komen in het pastorale leven en in alle kerkelijke structuren, **op alle niveaus**.

Wat het pastorale werk betreft en in het bijzonder het uitdelen van de sacramenten, wijst het eindrapport er op dat er op sommige plaatsen, wanneer de priester afwezig is, al leken zijn die op “buitengewone” basis voorgaan in zondagsvieringen, bepaalde sacramenten toedienen of leiding geven aan gemeenschappen zonder priester. Welnu, we moeten daarin verder gaan: het canonieke recht staat het toe, zegt het rapport. Het Latijnse en Oosterse canonieke recht bepalen al dat « *in bepaalde gevallen* » mannelijke én vrouwelijke leken « *buitengewone bedienaars van het doopsel* » kunnen zijn; het Latijnse recht stelt dat bisschoppen « *het assisteren bij huwelijken* » kunnen delegeren aan leken, met toestemming van de H. Stoel. « *Op basis van de vereisten van de lokale context* », verduidelijkt de synodetekst, « *moet de mogelijkheid geëvalueerd worden om deze gevallen van ambtsuitoefening door leken gelovigen te verbreden en te*

stabiliseren. » De synode beveelt daarom aan deze maatregelen **op grote schaal uit te breiden**.

Een ander punt. Het idee om een luister- en begeleidingspastoraat te creëren zal ter studie worden voorgelegd. In het document worden holebi’s niet expliciet genoemd, maar dit nieuwe ambt is wel voor hen bedoeld omdat het « *in het bijzonder gericht is op het verwelkomen van hen die zich aan de rand van de kerkgemeenschap bevinden, van hen die terugkeren na afstand te hebben genomen, van hen die op zoek zijn naar de waarheid en geholpen willen worden om de Heer te ontmoeten* ». Men gaat mensen opleiden – en zij zullen een plaats krijgen in de hiërarchie, net als exorcisten, subdiakens enz. – om allerlei soorten mensen te verwelkomen, **maar in het bijzonder holebi’s** die op dit ogenblik bijzonder onwelkom zijn! Dit zal voor hen een officiële toegangspoort tot de Kerk zijn.

Met betrekking tot het structurele leven van de Kerk heeft men vroeger al gezegd dat er meer leken moeten aangesteld worden om een tegengewicht te bieden aan de hiërarchie van priesters, die zich in hun parochies en bisdommen te vaak gedragen als God de Vader [!]. Daarom, aldus de synode, hebben we dus een meer consultatieve Kerk nodig. « *Het is geen kwestie van priesters vervangen door leken, maar van kijken hoe we naar een meer participatief model kunnen gaan* », vatte kardinaal Hollerich samen op de afsluitende persconferentie van de synode. Dat houdt een vernieuwd concept van gezag en besluitvorming in. De synode is daarom van mening dat de participatieorganen op lokaal niveau die al in het kerkelijke

Paus Franciscus ontving op 12 oktober de verdedigers van de therapie voor geslachtsverandering (“sex-change therapy”) onder leiding van de Amerikaanse zuster Jeannine Gramick, een felle verdedigster van LGBT-rechten die in het verleden al geregeld op de vingers getikt werd en geweerd door verschillende bisschoppen in de VS. Ze was in het gezelschap van enkele transpersonen en de codirecteur van een “gender medicine clinic”. Achteraf kon ze triomfantelijk verkondigen « dat de paus had geluisterd naar de stem van de H. Geest die de katholieke gemeenschap oproept om komaf te maken met verouderde, op verkeerde informatie gebaseerde leerstellingen ».

recht zijn voorzien, **verplicht moeten worden gesteld** : diocesane synode, diocesane pastorale raad, bisschoppelijke raad, parochieraad... Alle macht aan de sovjets !

Het eindrapport schetst het profiel van een Kerk waar het gezag verplicht is rekening te houden met de vrucht van het overleg. *« De besluitvorming zal daarom niet afwijken van de vrucht van het overleg zonder een dwingende reden die naar behoren moet worden uitgedrukt. »* De synode benadrukt in het algemeen **dat het gezag verantwoording moet afleggen**. *« Als de synodale Kerk gastvrij wil zijn, moet verantwoordelijkheid op alle niveaus gemeengoed worden »,* staat er. *« Maar zij die met gezag bekleed zijn, hebben een grotere verantwoordelijkheid in dit opzicht en zijn geroepen om verantwoording af te leggen aan God en aan zijn volk. »*

EEN PREFECT OP HET MATJE GEROEPEN

Een andere belangrijke lijn die de synode wil volgen is de decentralisatie. Een manier om de centralisatie van de Kerk rond Rome af te breken zou zijn **om de bisschoppenconferenties meer autonomie en macht te geven**.

Dit punt was gelukkig aanleiding tot een heilzame, behoudsgezinde reactie : een groot aantal deelnemers aan de synode vreesde een versplintering van de katholieke Kerk. Het slotdocument stelt daarom voorzichtig voor om *« de reikwijdte van de leerstellige en disciplinaire bevoegdheid van de bisschoppenconferenties te verduidelijken [...] zonder het gezag van de bisschop in de aan hem toevertrouwde Kerk in gevaar te brengen, noch de eenheid en katholiciteit van de Kerk »*. De synode wenst daarom een canonieke en theologische studie die specificeert wat de verantwoordelijkheid van de paus is en wat doorverwezen kan worden naar de bisschoppen in hun eigen diocesen. Ondertussen moedigt ze Rome wel aan om de bisschoppenconferenties te raadplegen *« alvorens belangrijke normatieve documenten te publiceren »*!

En hoe zit het met **de plaats van vrouwen** ? Er is veel melodrama geweest over dit onderwerp. Zoals gezegd had de paus de oprichting aangekondigd van 10 werkgroepen die zich met specifieke kwesties zouden bezighouden ; nummer 5 moest zich buigen over het ambt van vrouwen. Elk van deze groepen zou een eerste evaluatie van haar werk presenteren op de synode, voordat ze in juni 2025 haar eindverslag zou indienen. Groep 5, ondergebracht bij de dicasterie voor de Geloofsleer, was een van de groepen waar het meest reikhalzend naar werd uitgekeken, niet in de laatste plaats omdat de ledenlijst niet was meegedeeld. Maar het werd een flop. *« Er waren twee personen aanwezig, die zich met hun voornaam voorstelden. [...] Er werden veel kritische vragen gesteld – maar niet beantwoord. De prefect was niet aanwezig »,* aldus een deelnemer.

Het voorval veroorzaakte zoveel opschudding dat de prefect van de dicasterie, kardinaal Fernández, gedwongen werd om uitleg te komen geven. Hij bevestigde dat, hoewel de reflectie over het vrouwelijke diaconaat doorging, de kwestie nog niet rijp was en dat de wijding tot het diaconaat het probleem van

de vrouwen in hun geheel niet oploste ; dat vrouwen niettemin *« zeer belangrijke posities in de leiding van de Kerken »* kunnen innemen, onafhankelijk van een wijding ; en dat hij alles in het werk stelde om *« zeer concrete dingen »* te bereiken. Deze genuanceerde benadering is terug te vinden in nr. 60 van het eindrapport : *« Er is geen reden waarom vrouwen geen leiderschapsrollen in de Kerk zouden kunnen vervullen »,* want *« wat van de H. Geest komt, kan niet worden tegengehouden »*. Hoe dan ook, *« de kwestie van de toegang van vrouwen tot het diaconale ambt blijft open »*.

EEN NIEUWE MANIER VAN PAUS-ZIJN

Uiteindelijk besloot de paus tot ieders verrassing dat hij geen apostolische exhortatie zou publiceren om bepaalde punten in het slotdocument te corrigeren, zoals hij bij andere gelegenheden heeft gedaan, maar dat de tekst waarover de vergadering had gestemd direct *« voor iedereen beschikbaar »* zou worden gemaakt, als *« een geschenk aan het Volk van God »*. Hij verduidelijkte dat de eindtekst *« de waarde van een document van het leergezag »* heeft, al is het dan niet op een bindende wijze.

De analisten onderstreepten het feit dat veel dingen niet in het slotdocument staan, maar wel al in de praktijk zijn gebracht. Een deelnemer zei over Fernández, die eigenlijk door de synode op het matje werd geroepen om tekst en uitleg te geven over het werk van zijn groep, dat *« zijn verschijnen een synodaal keerpunt was, het bewijs van een culturele verandering in wording. Het was de eerste keer dat de prefect van zo'n invloedrijke dicasterie verantwoording moest komen afleggen aan de synode, op haar verzoek. Maar deze cultuur van transparantie en verantwoording afleggen is juist de kern van de synodale hervorming. »* En de uiteindelijke beslissing van de paus om de conclusies van de synode te publiceren zoals ze geformuleerd zijn, is in overeenstemming met deze logica. De paus wil laten zien dat zelfs hij een nieuwe synodale manier van paus-zijn moet aannemen.

Het lijdt niet de minste twijfel dat wij de grote geloofsafval meemaken die Sint-Paulus aankondigde in de tweede Brief aan de Thessalonicenzen. Alles wat de Antichrist nog tegenhield, wordt aan de kant geschoven : de instellingen, de dogma's en de wetten van de Kerk, die sinds tweeduizend jaar de omwalling van de heilige Stad vormden.

« De verschijning van de Goddeloze zal geschieden als een werk van de Satan, met allerlei valse kracht, tekenen en wonderen en met allerlei misdadige misleiding voor hen die ten verderve gaan, omdat zij de liefde voor de waarheid niet hebben aangekweekt waardoor zij gered hadden kunnen worden. Daarom zendt God hun een kracht ter misleiding waardoor ze de leugen geloven, opdat allen zouden veroordeeld worden die de waarheid niet hebben geloofd, maar partij kozen voor het kwaad » (2 Th 2, 9-12).

Mocht het Onbevleete Hart van Maria onze toelucht zijn in deze nieuwe storm die op ons afkomt !

*broeder Bruno van Jezus-Maria
& broeder Michel van de Triomferende Onbevleete*

DE VALSE CHRISTUS VAN « THE CHOSEN »

Via streaming bekijken ook in ons land heel wat mensen de populaire Amerikaanse serie *THE CHOSEN* ("De Uitverkorene"), waarin een "menselijk" beeld van Jezus Christus en zijn naaste omgeving wordt opgehangen. Zelfs traditionele katholieken zijn enthousiast over deze door protestanten gemaakte reeks. Leila Miller, een Amerikaanse katholieke publiciste, schreef een tijd geleden voor *CRISIS MAGAZINE* een beoordeling waarvan we graag het grootste gedeelte in vertaling publiceren.

MIJN generatie kwam in de jaren 70 en 80 voor het eerst in aanraking met de "hippie" Jezus. Hij was een superaardige kerel, niet eng of streng of bijzonder veeleisend. Dit was tenslotte een nieuw, verlicht tijdperk en de oude paradigma's voldeden niet langer. Zoals ik vaak heb geschreven over die holle catechetische tijden: « De God die ons gepresenteerd werd, was een God die nauwelijks aanbeden hoefde te worden, omdat Hij onze kameeraad was... » Het leek bijna alsof we Christus naar ons eigen beeld hadden herschapen en vervolgens onszelf begonnen te aanbidden.

Er werd ons verteld dat iedereen van deze nieuwe "Jezus" hield en Hem wilde hebben. Maar is dat waar? Na een paar jaar van deze lachende, zo herkenbare Jezus – en niet de ernstige, mysterieuze Man van Smarten uit de twintig eeuwen daarvoor – stroomden de kerkbanken leeg. De catastrofale achteruitgang van het geloof ging tientallen jaren door en is vandaag nog altijd niet gestopt. « Aan hun vruchten zult gij hen herkennen », zei de echte Jezus (Mt 7, 15-20): de vrucht van de blijde, hippe, door en door menselijke "Jezus" was de totale vernietiging.

Net toen we dachten dat die cartoon van "Jezus" was uitgeroeid, is een nieuwe karikatuur binnen gesijpeld in de katholieke Kerk in de vorm van *THE CHOSEN*, een razend populaire TV-soap gecreëerd door mormonen en protestanten die toegeven dat de personages uit het Evangelie voor een groot stuk een fictieve invulling gekregen hebben. De show is doorgedrongen tot de verbeelding van ontelbare katholieken, van wie velen beter zouden moeten weten. Deze keer wordt de openlijke promotie van de relativerende *bro*-Jezus niet alleen aangewakkerd

door "progressieve" katholieken, maar ook door traditionalistische gelovigen.

Het enorm gehypete vierde seizoen (van de zeven) staat voor de deur [*ondertussen is het van start gegaan*] en de promotie voor de reeks door katholieke influencers, families, parochies en scholen neemt zienderogen toe. Het ernstige voorbehoud gemaakt door bezorgde katholieke critici (elementen van ketterij en godslastering, geschonden katholieke principes en christologie, het algemene modernisme en antikatholicisme dat de serie en de set doordringt) kan de fans van de show vaak niet van hun stuk brengen, omdat de emotionele greep die *THE CHOSEN* op hen uitoefent net zo sterk is als in het geval van andere soaps – en dat is ook de bedoeling.

Bedenker en regisseur Dallas Jenkins [*een evangelische christen*] belooft een « zeer, zeer emotioneel » vierde

seizoen en dat is precies waar kijkers naar hunkeren. Kijk maar naar de YouTube-video's van *THE CHOSEN* om het zelf vast te stellen: lachen, huilen, rillingen krijgen, emoties allerhande en het gevoel "Jezus is mijn beste vriend!" is de constante teken. Maar is het allemaal wáár? Die vraag komt niet aan bod. « Natuurlijk, de serie is niet perfect », repliceren katholieke fans. « Maar niettemin brengt *THE CHOSEN* ontelbare zielen dicht bij Christus! »

De vraag wordt dan: welke Christus?

Een vrouw schreef me dat ze de serie had aanbevolen aan haar ouders in de hoop hen dicht bij het katholieke geloof te brengen. « Maar ik was erg verbaasd toen bleek dat mijn moeder de verzonnen elementen letterlijk opnam: "Ik wist niet dat Mattheüs autistisch was zoals onze Sheldon; ik wist niet dat de apostelen die jobs uitoefenden..." » Toen realiseerde ik me dat deze show gevaarlijk kon

zijn voor mensen die de ware Jezus niet kenden doorheen het katholieke geloof. Ze klampen zich misschien vast aan de verzonnen elementen en zien Jezus en de apostelen eerder als “maatjes”, terwijl Christus ons in de Schrift en de Traditie oproept tot eerbied en morele verantwoordelijkheid. »

Maar er is erger. Typerend is het artikel dat Austin Ruse [*een in Amerikaanse katholieke kringen bekende publicist*] schreef over de serie, waarin hij zegt dat de Jezus van *THE CHOSEN* de sluier heeft weggenomen die hem vroeger weghield van intimiteit met de Heer. Het gaat om « *een menselijke Jezus* » dan diegene die hij (blijkbaar) in het katholicisme was tegengekomen : « *Deze Jezus is volledig mens. Je zou met Hem een biertje willen drinken. En Hij zou dat ook met jou willen doen.* » “Deze” Jezus : niet de katholieke Jezus die Ruse vroeger kende, maar de Jezus voorgesteld door mormonen en antikatholieke protestanten.

Met alle respect (en bezorgdheid) leg ik Ruse en alle andere goede katholieken die Jezus plots “voor de eerste keer leren kennen” dankzij *THE CHOSEN* het volgende voor : als dit een Christus is die jullie nooit tevoren ontmoet hebben ondanks twee millennia van katholieke Traditie, Schrift, theologie, liturgie, gewijde kunst, kerkelijk leergezag, boeken van heiligen en ontmoetingen van mystici met Hem, dan is dat **omdat deze nieuwe Christus niet de echte Christus is.**

Als je een nieuwe Christus buiten de Kerk ontdekt, die nog nooit binnen de Kerk is voorgesteld, dan zouden alle alarmbellen moeten afgaan. Elke “nieuwe” Christus die je ontdekt, is gewoon « een andere Jezus dan wij u hebben verkondigd », zo waarschuwt Sint-Paulus (2 Cor 11, 4).

Zelfs als er bepaalde kijkers zijn die door de serie op de een of andere manier de weg naar de echte Christus vinden en bewogen worden om zich te bekeren en de sacramenten van de Kerk te ontvangen, dan nog zijn er duizend (of een miljoen) die zich naar de vervalsing keren. We kunnen een idee krijgen van de aantallen en de proporties als we, nogmaals, kijken naar alle reacties van fans op sociale media : opgewonden, fluctuerende emoties in plaats van het zoeken naar waarheid, berouw en opoffering.

Een ander argument dat katholieken gebruiken om de serie te verdedigen is dat het onze visie verruimt : « Wel, Jezus zou toch dit of dat kunnen gedaan hebben... » [*zoals meedansen op de bruiloft van Kana, wat THE CHOSEN toont*]. Het is waar dat in onze verbeelding Jezus van alles zou kunnen gedaan hebben waarover in het Evangelie niet gesproken wordt. Maar wellicht doen wij dan afbreuk aan zijn waardigheid. Ongetwijfeld heeft de katholieke Kerk Hem doorheen de eeuwen zeer waarheidsgetrouw aan de gelovigen voorgesteld. En omdat we weten dat Christus het Hoofd van

de Kerk is, weten we dat Hij is voorgesteld op de manier die Hij zelf heeft gewenst.

Misschien moeten we, zoals we al tweeduizend jaar doen, met eerbiedig ontzag accepteren wat wel en niet is geopenbaard. Misschien moeten we onze Heer respecteren en het mysterie met rust laten.

Veel van wat in de serie getoond wordt, heeft simpelweg nooit kunnen plaatsgrijpen. Jezus die ruzie maakt met Johannes de Doper ? Nooit. Jezus die een sarcastische grap maakt ten koste van Simon Petrus en dan letterlijk met zijn ogen rolt, vlak voordat hij een wonder verricht voor Simons schoonmoeder ? Nooit. Het Woord van God zelf dat de hulp van Mattheüs nodig heeft om de Zaligsprekingen te formuleren ? Nooit. Jezus die rare geluiden maakt om de aandacht van kinderen te trekken ? Nooit.

En dan is er nog het gebrek aan respect voor de heiligen van God. Zou de Maagd Maria zo platvloers over haar heilige zwangerschap gesproken hebben ? Nooit. Zou de Doper de woorden van de verrader Judas uitspreken ? Nooit. Zouden Petrus en zijn vrouw discussiëren over de “juiste tijd” om baby’s te krijgen ? Nooit. Niets van dit alles “had kunnen gebeuren” en we moeten ketterij, godslastering en misleidende anachronismen niet goedkeuren alleen maar omdat een serie ons aan het lachen en het huilen maakt.

Het meest trieste aan dit alles is dat sommigen van dezelfde goede katholieken die tekeer gingen tegen de valse *hippie* Jezus van vroeger nu enthousiast de huidige “bro-Jezus” omarmen die ons geleverd wordt door niet-katholieken die niet van de Kerk houden. Het aantal scholen dat *THE CHOSEN* programmeert als catecheseonderricht, is niet meer bij te houden.

Maar hoe gaan ze al die foute beelden die nu in de geest van de leerlingen zitten, ongedaan maken of uitwissen ? De verbeelding is een machtig iets. Bovendien zijn er niet genoeg goed geïnformeerde en degelijk in het geloof opgeleide katholieken om diegenen te corrigeren die deze serie, die bol staat van verkeerde elementen, willen gebruiken voor catecheseonderricht. De moderne Kerk kan nauwelijks gekwalificeerde godsdienstleraren vinden.

Ik smeeek katholieke fans van *THE CHOSEN* om over deze laatste gedachte na te denken : als de seculiere wereld en de populaire cultuur een bepaalde “Jezus” volkomen acceptabel, niet-bedreigend en niet-beledigend vinden, als die “Jezus” geen tegenkanting krijgt van de wereld die de ware Christus haat – dan gaat het om een valse Jezus.

Denk na. En bid. We leven in gevaarlijke geestelijke tijden en er is geen ruimte voor zelfgenoegzaamheid, excuses en compromissen.

Katholieken, laten we onthouden wie we zijn en laten we ophouden ons geboorterecht te verkopen voor een goedkoop zootje.

Leila Miller, 19 februari 2024

DE MYTHE VAN AL-ANDALUS

EEN MULTICULTUREEL “VERLOREN PARADIJS”?

Het is de hardnekkige overtuiging van onze tijdgenoten dat het middeleeuwse Spanje, Al-Andalus, onder de heerschappij van de islam een buitengewoon voorbeeld van religieuze verdraagzaamheid was: de christelijke, de joodse en de islamitische gemeenschappen zouden er in volkomen harmonie met elkaar samengeleefd hebben. Aan dat “paradijs” kwam dan een einde door de *Reconquista*, de christelijke herovering van Spanje, die voltooid werd in 1492 met de inname van Granada door Ferdinand van Aragón en Isabella van Castilië. In hun onverdraagzaamheid dwongen deze Katholieke Koningen moslims en Joden tot geloofsafval, om hen later te verbannen uit Spanje...

Serafín Fanjul (°1945), emeritus hoogleraar aan de universiteit van Madrid en internationaal befaamd om zijn kennis van de Arabische literatuur en geschiedenis, heeft dat valse cliché in verschillende boeken en artikels weerlegd. In 2017 werden twee van zijn hoofdwerken gebundeld in een Franse vertaling: *Al-Andalus, l'invention d'un mythe. La réalité historique de l'Espagne des trois cultures* (Parijs, L'Artilleur; 708 pp.). Dit lijvige boek maakt met brio een einde aan de leugens die onze liberale maatschappij en, jammer genoeg, ook de hedendaagse Kerk zo koesteren.

« OM een bepaalde waarheid te creëren, volstaat het om een leugen honderdmaal te herhalen » (Fanjul p. 219). De schrijver is er zich zijn hele wetenschappelijke carrière van bewust geweest dat zijn ontmaskering van de mythe van Al-Andalus niet in goede aarde zou vallen en zelfs heel wat weerstand zou oproepen. Dat hij toch heeft doorgezet, siert hem. Dat hij onder de nieuwste generatie Spaanse historici uiteindelijk navolging heeft gevonden, bewijst hoe degelijk onderbouwd zijn argumentatie is.

DE DRAMATISCHE GEVOLGEN VAN EEN OPVOLGINGSKWESTIE

Het Iberische schiereiland kreeg net als de rest van het Romeinse Rijk in de 5de eeuw te maken met Germaanse invallers. Vanaf het einde van de eeuw hadden de Visigoten de overhand; zij stichtten een onafhankelijk koninkrijk dat, door vermenging met de Hispano-Romeinse bevolking, een hoge graad van beschaving ontwikkelde. De fameuze hoefijzer-

boog, door nagenoeg iedereen beschouwd als hét kenmerk van de Moorse architectuur, is in werkelijkheid een Visigotische vondst.

MARTELAARSHIP VAN DE H. PELAGIUS VAN CÓRDOBA
(meester van Becerril, ca. 1520)

Abd-ar Rahman III, emir van Córdoba, koesterde een tegennatuurlijke passie voor de 13-jarige christen Pelagius. Toen de jongen hem kordaat afwees en weigerde zich tot de islam te bekeren, liet de emir hem wreed folteren: beulen hakten zijn armen en benen af, waarna ze hem tenslotte onthoofden. Zijn marteldood (925) staafde de christenen in hun afkeer voor de islam en hun voornemen om de vreemdelingen die over Spanje heersten te verjagen.

In 710 overlijdt koning Witiza. Zijn zoon Achila is slechts tien jaar oud, wat binnen de kroonraad van prelaten en edelen tot verdeeldheid leidt: sommigen zweren trouw aan de kroonprins, maar anderen kiezen voor de regionale commandant Roderik als opvolger. De precieze historische omstandigheden blijven tot op vandaag onduidelijk, maar vast staat dat Roderik de troon bestijgt en dat het koninkrijk in een burgeroorlog verzeilt. De nieuwe vorst heerst over het zuidwesten, de opzijgeschoven Achila en zijn medestanders over het noordoosten.

Een jaar later, in 711, steekt een Berberhoofdman, Tariq ibn Ziyad, met een troepenmacht van 7000 man de Straat van Gibraltar over. Dat is te kort na het uitbreken van de burgeroorlog om toeval te zijn; de meeste historici zijn het er dan ook over eens dat de aanhangers van Achila op de vreemde

strijdkrachten een beroep hebben gedaan om de usurpator, Roderik, uit te schakelen. Dat kunnen we ook afleiden uit de *Mozarabische kroniek*, een geschiedenis van de val van Visigotisch Spanje geschreven door een christen kort vóór 754, waarin gesproken wordt over het verraad. Er is verder sprake van de dubbelhartigheid van de graaf van Ceuta (een bruggenhoofd in Noord-Afrika), die de overtocht van de Berbers zou mogelijk gemaakt hebben.

Niet veel later staan Tariq en Roderik tegenover elkaar in de slag bij Guadalete. Bij het leger van de christenkoning hebben zich ook de aanhangers van Achila aangesloten, maar op het kritieke ogenblik houden zij zich afzijdig. De Berberse cavalerie maakt gebruik van de opening in de verdediging en chargeert. Roderik sneuvelt en de Visigotische troepen worden gruwelijk afgeslacht... met inbegrip van de verraders. Aangelokt door de te verwachten rijke buit rukken de Berbers verder op naar Córdoba en veroveren de stad. Ze krijgen daarbij kostbare hulp van de Joden (cf. britannica.com, trefwoord *Tariq ibn Ziyad*), die ook elders de vijand zullen steunen als redders tegen hun Visigotische "verdrukkings".

Een tweede, veel groter invasieleger zet in 712 voet aan wal op Spaanse bodem. Het bestaat vooral uit Arabieren, maar ook uit Jemenieten en wordt geleid door Musa ibn Nasayr, de gouverneur van Noord-Afrika (*Ifriqiya*) die aangesteld is door de heerser van Damascus. Alvorens de beide troepenmachten zich verenigen, verovert Musa's leger Sevilla, Mérida en de Visigotische hoofdstad Toledo. Binnen een tijdspanne van zes jaar maken de vreemdelingen zich meester van heel Spanje!

« Het gemak waarmee dit gebeurt, kan gedeeltelijk verklaard worden door het Romeinse wegen-net » (Fanjul p. 595), duizenden kilometers lang, dat snelle troepenbewegingen mogelijk maakt. Maar zonder twijfel hebben vooral de verdeeldheid onder de christenen en vervolgens de uitroeiing van de hoge adel de ondergang versneld. Belangrijk is ook de tactiek die de invallers toepassen: zij gooien het stelselmatig op een akkoord met plaatselijke machthebbers. « In ruil voor het betalen van een schatting en een formele daad van onderwerping mogen die "elites" hun domeinen en hun gezag behouden » (p. 32). Die medeplichtigheid verklaart hoe 30.000 vreemdelingen « een Hispano-Romeinse en Visigotische bevolking van ongeveer 4 miljoen zielen » (p. 33) kunnen overheersen.

In 718 bereikt de vijand de Pyreneeën en is Al-Andalus, het Arabisch-Berberse rijk dat nagenoeg heel het Iberische schiereiland omvat, een feit.

GEEN ISLAMITISCHE VEROVERING

Merk op dat wij met opzet niet spreken over een "islamitisch" rijk. Nochtans gaat *iedereen*, óók Serafín Fanjul, er als vanzelfsprekend van uit dat de indringers uit Noord-Afrika moslims zijn. Dit betekent dat christenen tegen andere christenen de hulp zouden ingeroepen hebben van aanhangers van de

islam, een godsdienst die het christendom vijandig gezind is... De moraal en de wetten van de Kerk zouden dat niet toegelaten hebben!

Broeder Bruno Bonnet-Eymard heeft de moeilijkheid opgelost door aan te tonen dat de eerste Omajjaden, die vanaf het midden van de 7de eeuw vanuit Damascus een reusachtig Arabisch rijk bestuurden, geen moslims waren, maar christenen. Zij konden hun heerschappij vestigen in een machtsvacuüm, toen zowel de Byzantijnen als de Sassanidische Perzen uitgeput waren door hun eindeloze onderlinge oorlogen. De zgn. "mohammedaanse verovering" was veeleer een geleidelijke ondermijning: provincies van zowel het Byzantijnse als het Perzische rijk die al onheilig waren aan opstanden kwamen de ene na de andere in Arabische handen terecht. Dat gold ook voor Noord-Afrika, waar het door de Byzantijnen opgerichte *exarchaat van Afrika* rond 700 ineens stortte.

In die periode bestond de islam nog niet als officiële godsdienst, maar enkel als een sekte die zich geleidelijk onder de Arabieren begon te verspreiden. De strijders van de Profeet die, zwaaiend met de Koran, gewapenderhand het Oosten en Noord-Afrika onder de voet lopen: dat is een verzinsel dat in het leven geroepen werd door de gewelddadige moordenaars van de laatste Omajjaden, de Abbasiden, om zichzelf een roemrijk verleden toe te dichten. Want het waren de Abbasiden die "de ketterij van de Ismaëlieten" aanhingen, zoals de H. Johannes Damascenus (676-749) het formuleert, en er bij hun revolutionaire machtsovername in 750 de staatsgodsdienst van maakten: de islam (zie het artikel *De geboorte van de islam en het ontstaan van de Koran* in *HU IS VERREZEN*! nr. 91 van januari-februari 2018).

De veroveraars van Visigotisch Spanje waren dus helemaal geen moslims, maar waarschijnlijk veeleer heidense avonturiers. Dat wordt in het boek van Fanjul onrechtstreeks bevestigd wanneer we lezen: « In het begin van de 8ste eeuw heeft de islam blijkbaar een soepeler, elastischer en minder strikt credo in vergelijking met latere tijden » (p. 32). Aan de islam is helemaal niets soepels, nu niet en vroeger niet! Maar de Arabisch-Berberse invallers stelden zich "elastisch" op... omdat zij gewoon geen moslims waren!

SCHULD EN BOETE

Niettegenstaande het feit dat de nieuwe heersers dus geen antichristelijke godsdienst belijden, wordt hun bewind door de onderworpenen gevoeld als een juk. Plotseling krijgen zij te maken met « een sociale organisatie die het stadium van de stammenstructuur nog niet overschreden heeft en een embryonale cultuur die alles verschuldigd is aan de kortgeleden veroverde [Byzantijnse] gebieden » (Fanjul p. 140). Met andere woorden: de veroveraars, de "Moren", worden beschouwd als barbaren... en zijn dat ook. Het gaat om rovers die vooral gedreven worden door verlangen naar buit. Gecommandeerd worden door personen die in feite inferieur zijn, is erg vernederend.

Al-Andalus, het door de Moren veroverde en bezette Spanje, besloeg in 718 nagenoeg het hele schiereiland, met uitzondering van de bergachtige gebieden in het uiterste noorden. Van daaruit begon de Reconquista of herovering.

Al snel rijst bij de overwonnen bevolking de vraag naar « de redenen voor deze catastrofe, de redenen voor het verlies van Spanje en de omvorming ervan tot een land verschillend van datgene dat vóór 711 bestond. Het is heel natuurlijk dat er een aantal legenden ontstaan die zo'n dramatisch gebeuren kunnen verklaren. [...] De ramp wordt geweten aan *onze eigen zonden* of meer precies aan de zonden van de Visigotische leiders, die de goddelijke woede hebben opgewekt. In de Moren krijgt de straf van God gestalte » (p. 142).

Het spreekt voor zich dat het bewustzijn van schuld en boete nog sterker zal worden wanneer, vanaf de tweede helft van de 8ste eeuw, de islam zich begint te verspreiden onder de heersers van Al-Andalus. De *Mozaraben* – de christenen onder moslimbewind – moeten dan de vestiging van een door en door vijandige godsdienst ondergaan.

Meteen komt echter ook een tegenbeweging op gang: de christenen achten het hun plicht om zich niet neer te leggen bij de vreemde dwingelandij en nemen zich voor om hun land, het “koninkrijk van de Goten”, terug in bezit te nemen. Op die manier, beseffen ze, kunnen zij de fouten van hun voorvaders afkopen. Die gedachtegang wordt door alle middeleeuwse dichters en kroniekschrijvers onder woorden gebracht.

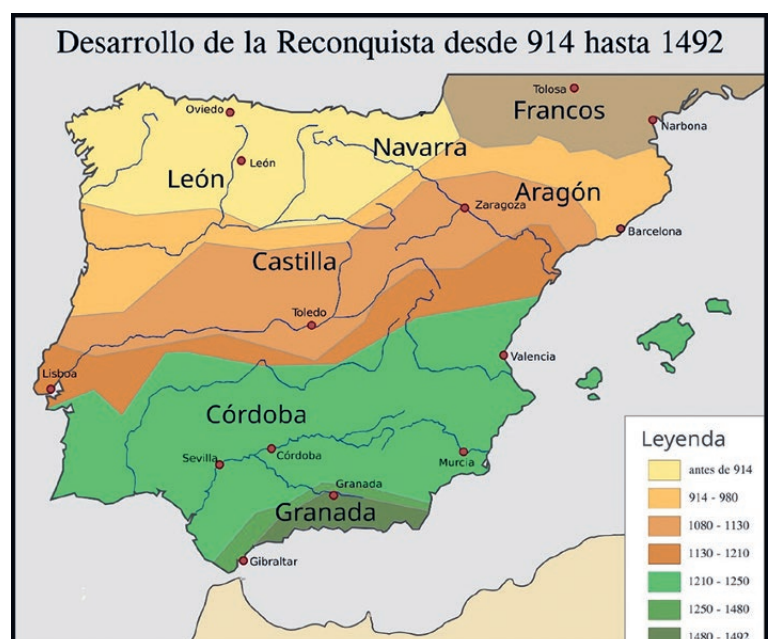
Voor de Moren daarentegen « is het Iberische schiereiland slechts een geografisch begrip, een vage continuïteit van de *dar al-Islam* », het geheel van territoria waar de islam de dominerende godsdienst is. « Zij weten dat het land dat zij overheersen hun in wezen *vreemd* is. Dichters als Abd Allah al-'Assal (11de eeuw) spreken zich daar on-dubbelzinnig over uit » (p. 169).

Al heel vroeg wordt door de christelijke legers een aanvang gemaakt met de *Reconquista* of herovering van Spanje. « De *Reconquista* is de geduldige en onzekere strijd, gevoerd van de 8ste tot het einde van de 15de eeuw, die de christelijke koninkrijken in het noorden van het Iberische schiereiland toegelaten heeft zich te bevrijden van het mohammedaanse gezag », schrijft Arnaud Imatz in zijn inleiding op het werk van Fanjul (p. 26). Alles begint met de Visigotische edelman Pelayo, die in 718 het christelijke koninkrijkje Asturië sticht en het startsein geeft voor het gevecht tegen *de ongelovigen*; en het einde is de verovering van het laatste Moorse bolwerk Granada door de Katholieke Koningen Ferdinand en Isabella in 1492.

Uiteraard waren er perioden van wapenstilstand of tijdelijke verdragen tussen christenen en moslims, maar nooit werd het hoofddoel uit het oog verloren: het door de islam ingepalmde grondgebied terugwinnen en de christelijke godsdienst herstellen. Dat gebeurde in de geest van een waarachtige kruistocht, onder de geestelijke leiding van de Kerk en onder aanroeping van de grote apostel Sint-Jacob de Meerdere, patroon van Spanje. “*Met God en Sint-Jacob!*” luidde de strijdkreet van El Cid Campeador in de 11de eeuw.

GEEN WEDERZIJDSE BEVRUCHTING, MAAR EEN GAPENDE KLOOF

« De contacten tussen beide culturen », de christelijke en de islamitische, « zijn nooit verder gegaan dan het stadium van het aanwenden, door de dominante cultuur, van de praktische waarden van de gedomineerde cultuur, zonder dat de ene de morele en religieuze waarden van de andere erkende » (p. 162). Dat er wederzijds respect of bewondering voor elkaars cultuur zou geweest zijn, zoals bepaalde

De Reconquista duurde heel de middeleeuwen door en verliep in verschillende fasen, eindigend met de inname van Granada in 1492.

moderne auteurs beweren, « is het archetype zelf van de naïviteit » (*ibid.*). Fanjul vergelijkt de situatie met de ontwikkeling van de atoombom door de Amerikanen : « Moeten we misschien veronderstellen dat de VS het vurige verlangen hadden om de Duitse cultuur te verspreiden toen zij een beroep deden op Werner von Braun en andere wetenschappers uit Duitsland ? » (p. 163).

Het zo graag opgehangen beeld van « tolerantie [...], samenwerking en blijmoedige vriendschap tussen de gemeenschappen in Al-Andalus spat in stukken uiteen van zodra we de teksten uit die tijd beginnen te lezen. Voor onze ogen zien we dan een systeem van isolement tussen de onderscheiden groepen, van oppervlakkige contacten die enkel voortspuiten uit directe behoeften en van onafgebroken wederzijdse haat vanaf de vroegste periode » (p. 432). Het dominerende gezag (eerst het islamitische, later het christelijke) « heeft de minderheden en, ruimer, de onderworpen bevolkingsgroepen zorgvuldig onderdrukt » (*ibid.*).

Het is dan ook complete onzin te beweren dat Alfonso X de Wijze (13de eeuw) een vertaling van de Koran in het Castiliaans liet maken uit interesse voor de moslimbeschaving of om “oecumenische” redenen *avant la lettre* : deze en andere vertalingen « werden gerealiseerd met de bedoeling om de islam te weerleggen met kennis van zaken » (p. 163). Alfonso X gaf trouwens ook opdracht tot het samenstellen van de *Primera Crónica*, een geschiedenis van Spanje, waarin zonder veel omwegen wordt afgerekend met Mohammed en de Koran :

« Hij heeft een groot boek geschreven onderverdeeld in hoofdstukken, dat de moslims “Koran” noemen. De soera’s of geboden staan zo bol van kwaadwilligheid en leugens dat het een schande is voor wie dan ook om ze op te zeggen of te beluisteren, laat staan te volgen. Deze soera’s werden nochtans verwelkomd door die ongelukkige volkeren, die opgedraaid waren door het vergif van de duivel en versuft door de zonde van wellust. Ook vandaag nog zijn die volkeren gehouden aan dergelijke voorschriften. Zij volharden in hun dwaling en willen de weg van het waarachtige geloof niet volgen » (aangehaald pp. 163-164).

Wat de Profeet zelf betreft, herneemt de *Primera Crónica* de wijd verspreide overtuiging « dat Mohammed een epilepticus was die zijn veronderstelde openbaringen zou gehad hebben tijdens zijn crises ; terug op de been zou hij er zich op een bedrieglijke manier (verzwarende omstandigheid !) van bediend hebben om een basis te geven aan zijn profetische zending » (p. 163).

Toen de *Reconquista* al een heel eind gevorderd was en het nu de moslims waren die onder christelijk bestuur terechtkwamen, traden de christenvorsten hardhandig op tegen alle beledigingen de ware godsdienst aangedaan. De *Siete Partidas*, een Castiliaans wetboek geschreven omstreeks 1260,

somt enkele misdrijven op die dienen bestraft te worden : « het beledigen van God, de H. Maria of andere heiligen en het begaan van volgende fouten : spuwen op een kruisbeeld, een altaar of een vrome afbeelding in een kerk » (p. 158). En de tekst vervolgt : « Dat geen enkele Jood of Moor in onze koninkrijken het mag wagen Onze Heer Jezus Christus op welke wijze dan ook te beledigen, evenmin als de H. Maria, zijn Moeder, of een van de andere heiligen, want ieder die zich aan hen zou vergrijpen zal er de gevolgen van moeten dragen in zijn vlees en in zijn bezittingen » (aangehaald p. 158).

EEN GOUDEN TIJDPERK VAN VERDRAAGZAAMHEID ?

Omgekeerd was er absoluut geen sprake van enig begrip voor de christenen vanwege de moslims. De niet-islamitische gemeenschappen werden in het begin getolereerd omdat de weinig talrijke veroveraars niet anders konden, zoals we hierboven uitgelegd hebben. Vervolgens, schrijft Imatz in zijn inleiding, « werden ze getolereerd in proporties die voortdurend verder beperkt werden, tot de 12de eeuw. Toen kwamen de Almohaden, die besloten om korte metten te maken met de resten van het verleden » (p. 41).

Deze Almohaden waren Berbers die in 1145 de Straat van Gibraltar overstaken en een kwarteeuw later heel Al-Andalus aan hun gezag onderworpen hadden. Van enige verdraagzaamheid was geen sprake : « De christenen werden massaal gedepoteerd naar Afrika, vluchtten naar het noorden van Spanje of moesten zich bekeren tot de islam. Toen de christelijke legers uit Noord-Spanje later oprukten naar de vallei van de Guadalquivir, waren de Mozarabische christenen (christenen onder moslimgezag) daar volledig verdwenen ! » (pp. 41-42).

Geconfronteerd met de brutale feiten doen veel propagandisten van het “paradijselijke” Al-Andalus vaak schoorvoetend een toegeving : ja, misschien waren de Almohaden en hun voorgangers, de Almoraviden (die in 1086 het Spaanse grondgebied binnenvielen), wel wat minder verdraagzaam... maar vóór het einde van de 11de eeuw heerste echt een grote tolerantie ! Onzin, repliceert Fanjul : « De rijke literaire productie van Al-Andalus werd heel vaak vernietigd of op de brandstapel gegooid in autodafés en dat in alle tijdperken. Denken we maar aan Almanzor in de 10de eeuw en aan slachtoffers als Ibn Hazm in de 11de eeuw » (p. 448).

Almanzor, van Jemenitische afkomst, was een vizier die in 976 de macht greep in het kalifaat Córdoba en tot aan zijn dood in 1002 allesbehalve een voorbeeld van verdraagzaamheid was. Hij maakte Coimbra, Zamora en Astorga met de grond gelijk, plunderde Barcelona en León en verwoestte de kathedraal van Santiago de Compostella. Zijn campagnes dienden ook om massa’s christenen buit te maken en naar de slavenmarkt van Córdoba te laten vervoeren, die in die tijd een ongekende omvang aannam. De Moorse kronieken vermelden

De propagandisten van het “Spanje van de drie culturen” lopen hoog op met Alfons X de Wijze, koning van Castilië en León (1252-1284), omdat hij getuigd zou hebben van respect voor Mohammed en de Koran. In werkelijkheid waren al zijn initiatieven gericht op het weerleggen en bekampen van de islam. Standbeeld in Madrid.

bv. dat Almanzor na de inname van Barcelona in 985 zeventigduizend geketende christenen naar de hoofdstad van zijn rijk meevoerde.

Ibn Hazam, gestorven in 1064 – dus vóór de invasie van de Almoraviden – was een zahiritische rechtsgeleerde, wat inhield dat hij een zeer strikte interpretatie van de Koran en de *Hadith* (de verhalen over Mohammed) verdedigde. Hij bekampte andere stromingen binnen de islam, maar uiteindelijk moest hij het onderspit delven tegen zijn tegenstanders. Hij vroeg asiel aan op het eiland Majorca, terwijl zijn werken ondertussen verbrand werden (van de 400 blijven er slechts 40 over). Het lot van Ibn Hazam onderstreept wat wij vaak veronachtzamen, namelijk dat de islam geen monoliet is, maar een geheel van elkaar bestrijdende sekten. Dat was ook in Al-Andalus het geval.

De geschreven bronnen waarover we beschikken, aldus Fanjul, laten over de historische feiten geen twijfel bestaan : « In het begin van de 12de eeuw werden de christenen van Málaga en Granada *en masse* weggevoerd naar Marokko. De bouw van nieuwe kerken of synagogen werd slechts zelden toegestaan en restauratie ervan was verboden. Klokken mochten niet geluid worden » (p. 448). De periodes van vervolging of rechtstreekse uitroeiing van christenen waren talrijk : « Denk aan de slachtpartijen van Córdoba tussen 850 en 859, waarbij de H. Elogius onthoofd werd, of aan Granada in de 12de eeuw, toen Abd al-Mumin de volledige christelijke gemeenschap vernietigde » (*ibid.*).

We moeten ons er rekenschap van geven dat

« het onderworpen christenvolk dagelijks blootgesteld was aan een voortdurende en heimelijke druk. [...] Zij waren een minderheid die soms verdragen werd als minste kwaad, maar op andere momenten geabsorbeerd of geëlimineerd. Nooit werd ze met hartelijkheid behandeld » (p. 449). Ibn ‘Abdun, een rechtsgeleerde uit de 12de eeuw, vroeg zelfs dat men de christenen zou verplichten om zich te laten besnijden !

HET LOT VAN DE JODEN

De Joden waren nooit erg talrijk, « niet in het christelijke Spanje en evenmin in Al-Andalus » (p. 440). Fanjul noemt het aantal van 50.000 voor de 11de eeuw. Maar ze vormden hechte gemeenschappen die zich ver hielden van zowel moslims als christenen en zich vanuit het Bijbelse concept van raszuiverheid niet met hen wilden vermengen » (p. 444).

Wat de houding van de moslims tegenover niet-moslims betreft, is de Koran maar al te duidelijk : « *Bestrijd allen die de Schrift ontvangen hebben en niet in de God [Allah] of in de laatste dag geloven ; allen die niet verbieden wat de God en zijn Gezondene [Mohammed] verboden hebben ; allen die niet de ware godsdienst beoefenen, tot zij vernederd zijn en rechtstreeks een belasting [djizja, de*

De hoefijzerboog werd al toegepast in de Visigotische architectuur : portaal van de kerk van San Juan Bautista in Baños de Cerrato bij Palencia (Castilië). Tot de bouw van deze kerk werd opdracht gegeven door koning Recceswinth in 661, lang vóór er sprake was van Al-Andalus. De Moren hebben de hoefijzerboog later overgenomen en vervolmaakt, zoals ze met heel veel christelijke elementen deden.

hoofdelijke belasting verschuldigd door de *dhimmi*, de niet-moslims] *aan jullie betalen* » (soera 9, 29).

Fanjul ergert zich dan ook terecht aan nochtans befaamde historici zoals Américo Castro (1885-1972), die durfde schrijven over « de op de Koran gebaseerde doctrine van de verdraagzaamheid » en « de Koran, een monument van tolerantie » (cf. p. 442).

De aanhangers van de islam « oordeelden bijzonder streng over hun geloofsgenoten die diensten, vriendschap of een ander soort relaties onderhielden met Joden of christenen » (p. 443). In de 12de eeuw vergelijkt de reeds genoemde Ibn 'Abdun Joden en christenen met melaatsen en schrijft hij voor hen te isoleren omdat zij besmettelijk zijn. Een moslim mag hen ook geen massage geven en zich zeker niet bezighouden met hun vuilnis of hun latrines, "want Joden en christenen zijn meer aangewezen voor zo'n soort werk dat mensen van lage afkomst past". « Het misprijzen voor de Joden en de daaruit voortvloeiende discriminatie is schering en inslag in de Arabische literatuur » (p. 444).

De memoires van Abd Allah van Granada (11de eeuw) druipen van de haat tegenover José Ben Negrela, een joodse rabbijn die zich, zeer tot ongenoegen van de moslimbevolking, had opgewerkt tot vizier van de Berberkoning van Granada. Abd Allah noemt de vizier trouwens nooit bij zijn naam, maar duidt hem systematisch aan met "dat varken" (cf. p. 443). Ben Negrela werd uiteindelijk in 1066 gelyncht door de massa, waarna de volledige joodse bevolking van Granada (zo'n 4000 personen) werd uitgemoord.

Op basis van de jurist Al-Wansarisi (15de eeuw), die in zijn werk *Mi'yar* mohammedaanse gerechtelijke uitspraken verzamelde, weten we in welke mate de Joden vernederd werden: een Jood mocht nooit een moslim op straat voorbijsteken; als hij geld had geleend aan een volgeling van Mohammed, moest hij dat op een respectvolle manier en zelfs met een bibberende stem terugvragen; wanneer hij door een moslim beledigd werd, diende hij te zwijgen en zijn hoofd te buigen (cf. p. 606).

Om "het land van de drie culturen" te illustreren wordt vaak verwezen naar de in Córdoba geboren Jood Mozes **Maimonides** (1138-1204). Maar wie hem aanhaalt, weet niet veel af van de ware levensgeschiedenis van deze beroemde rabbijn, rechtsgeleerde, filosoof en arts.

Maimonides en zijn familie waren « het slachtoffer van gedwongen bekering tot de islam » (p. 607) en ontvluchtten Córdoba in 1148, toen hij amper tien jaar oud was. Na een omzwerving door het zuiden van Spanje vestigden zij zich in de Marokkaanse stad Fez en leefden daar vermomd als moslims. Maimonides trok naar Egypte, waar hij opnieuw als Jood leefde, « maar ter plaatse herkend werd door een Andalusiër; hij kreeg een proces aan zijn been wegens geloofsafval en kon slechts aan de doodstraf ontsnappen omdat de rechter die hem vonniste, Al-Fadil, zijn vriend was » (*ibid.*).

De joodse geleerde, die dus amper iets met Al-Andalus te maken heeft en stierf in Caïro, schreef in een brief aan zijn geloofsgenoten in Jemen: « *Jullie weten al, mijn broeders, dat God ons wegens onze zonden geplaatst heeft binnen de leden van het volk van Ismaël [de islamitische Arabieren]. Zij vervolgen ons met grote strengheid en vinden altijd nieuwe manieren uit om ons kwaad te doen en te vernederen. Geen enkel ander volk heeft Israël ooit zoveel aangedaan, geen enkel ander heeft in dezelfde mate de wil om ons te onteren, geen enkel ander heeft ons zo verzwakt* » (cf. p. 608).

DE VERDRIJVING VAN DE MORISKEN

In 1492 was heel Spanje bevrijd van de Moorse heerschappij en zegevierde het christendom. De *Moriscos* waren moslims die zich na het einde van de *Reconquista* vrijwillig of onder dwang bekeerden tot het katholicisme. Heel de 16de eeuw lang werden ze ervan beschuldigd dat ze in het geheim hun godsdienst en hun mohammedaanse tradities bleven pratikeren. In 1609 werden ze uit Spanje verdreven door een koninklijk decreet.

Die verdrijving gebeurde om « een zo radicaal mogelijk antwoord te bieden aan een minderheid die niet geassimileerd kon worden, die weigerde zich te integreren en die op een actieve en door iedereen gekende manier heulde met de vijanden van het ogenblik » (pp. 109-110). Er werd hun toen de keuze geboden tussen oprechte bekering – wat logischerwijze zou leiden tot culturele versmelting – of verbanning. Schandalig? « Dan moet men wel bedenken dat er op hetzelfde ogenblik in Noord-Afrika geen enkele christen meer leefde, met uitzondering van hen die door piraten gevangen genomen waren » (p. 110).

Toen in de 16de eeuw het Ottomaanse rijk een steeds grotere bedreiging vormde en zeerovers als de wreedaardige Hayredin Barbarossa vanuit Noord-Afrika raids op de Spaanse kusten uitvoerden, verleenden de *Moriscos* de vijand hand- en spandiensten. De Spaanse kroniekschrijver Luis del Mármol schrijft daarover: « Zij ontvingen de Turken en Barbarijnen in hun huizen en boerderijen en gaven hun raad om christenen te kunnen doden, bestelen of ontvoeren... Ze werden als bijzonder gevaarlijk beschouwd wegens hun contacten met de piraten en omdat ze de Spaanse taal en het Spaanse land met zijn krekken, pieren en havens kenden » (aangehaald p. 112). Daarom werden op heterdaad betrapte Morisken als "slaven van de koning" tot levenslange dwangarbeid op de Spaanse galeien veroordeeld, waar zij de slechtste behandeling kregen.

Geen wonder dus dat de blijvende aanwezigheid van deze "vijfde colonne" van cryptomoslims als een nationaal gevaar werd beschouwd, niet in het minst door het gewone volk. « De afkeer van de christelijke samenleving voor de Morisken groeide naarmate de jaren verstreken en het niet kwam tot een opname van de "nieuwe christenen" in de

Al-Andalus dankt een groot deel van zijn fascinatie aan de drie uitzonderlijke monumenten die er vandaag nog kunnen bewonderd worden : de Giralda van Sevilla, het Alhambra van Granada en de Mezquita van Córdoba (op de foto). Maar wie bouwde die wonderen van architectuur ? De Berbers of de Arabieren ? Of waren het niet eerder de Mozaraben, de christenen onder islamitisch bewind, die hun kennis, vaardigheden en kunstzinnigheid ten dienste stelden van de wensen van hun meesters ? In elk geval staat vast dat de schitterende mihrab van de Mezquita vervaardigd werd door Byzantijnse ambachtslieden (Fanjul p. 638).

dominerende maatschappij » (p. 120). Dat het dan toch nog zo lang duurde vooraleer het probleem ten gronde werd aangepakt, was te wijten aan « de aristocraten en grootgrondbezitters, die economisch profiteerden van de Morisken ; zij legden hun hoge taksen op in ruil voor verdraagzaamheid ten opzichte van hun gebruiken en godsdienst » (p. 125).

De *Moriscos* van hun kant « koesterden steeds vagere herinneringen aan een glorieus verleden (of een verleden dat zij zich zo voorstelden) en tegelijkertijd een diepe haat tegenover het christendom, de christenen en de geestelijken » (p. 127). Het was de Inquisitie, opgericht in 1478, die zich toegedeedde op het neutraliseren van dit levensgrote vraagstuk. « Ze droeg bij tot het uitroeien van de afwijkende overtuigingen en de hypocrisie van de Morisken alsook de manifestaties van alledag die zij probeerden in ere te houden » (p. 134). Betekende dit dat massa's Moorse schijnchristenen op de brandstapel belandden ? Bijlange niet : « Van de 480 processen tegen Morisken waarvan de bisschoppelijke archieven van Cuenca (16de-17de eeuw) documenten bewaren, leidden er slechts 15 tot uitlevering aan de wereldlijke arm (dat wil zeggen de doodstraf) ; en voor 3 ervan ging het enkel om *executio in effigie*, "executie op een beeltenis van de dader", die bij verstek veroordeeld werd » (p. 135).

Hierbij dient opgemerkt dat er sprake was van een grotere toegeeflijkheid ten opzichte van de Morisken in vergelijking met de Marranen (de Joden die ondanks het christelijke doopsel hun religie bleven pratikeren) : de eersten werden namelijk « beschouwd

als gemakkelijker te assimileren en minder gevaarlijk dan de *Marranos*, precies omdat zij een lager socio-cultureel statuut hadden en minder invloed konden uitoefenen op andere bevolkingsgroepen » (p. 136). Volgens Juan Bautista Vilar in de monumentale *Historia de la Inquisición en España y América* (2000) « werden de Morisken systematisch vrijgelaten met een boete, enkele geselslagen en een paar maanden verplicht verblijf in een klooster om er in het christendom ingewijd te worden » (geciteerd p. 136).

Nadat er in 1499 in de bergstreek van de Alpujarras, bij Granada, een opstand van Morisken was uitgebroken die vrij gemakkelijk werd onderdrukt, kwam het in 1568 tot een veel grotere rebellie die drie jaren duurde. Ze nam al snel een fanatiek karakter aan : marteling en uitmoording van priesters, profanatie en verwoesting van kerken. Na het neerslaan van de opstand werden de *Moriscos* verdreven uit het koninkrijk Granada en verspreid over heel Castilië. De lege dorpen werden bevolkt met katholieke kolonisten van elders.

In 1609 kondigde koning Filips III een decreet af dat de Morisken uit heel Spanje verbande. « Het probleem van de *Moriscos* bestond niet meer in het midden van de 17de eeuw. [...] De gewenste integratie was uiteindelijk een feit geworden. De afstammelingen van de Moren die in Spanje waren achtergebleven, waren verdreven of opgegaan in de christelijke samenleving » (pp. 136-137).

* * *

Wie beweert, zoals de schrijver en journalist Pere Bonnín, dat « de Moren even Spaans waren als de christenen » die hen bestreden (*La otro limpieza étnica*, 13 september 1995), heeft totaal niets begrepen van de geschiedenis van Spanje. Al even dwaas is de verheerlijking van het zgn. *broederlijke samenleven* binnen Al-Andalus van drie volksgroepen, godsdiensten en culturen, waarmee men ons langs alle kanten om de oren slaat : de historische feiten spreken dat volledig tegen. Overigens hoeft men slechts naar de gebeurtenissen in Libanon of ex-Joegoslavië te kijken om te weten dat een dergelijke vreedzame co-existentie niets meer is dan een vrome wens.

Het is belangrijk om de mythe van Al-Andalus te ontmaskeren omdat er in het kader van de *woke*-ideologie al te gemakkelijk naar gegrepen wordt om ons een vervalst verleden op te dringen. Helaas heeft die ideologie ook veel kerkelijke prelaten in haar greep gekregen, tot zelfs paus Franciscus toe. Zijn voortdurende pleidooien voor religieuze co-existentie, zijn geestdrift voor projecten als het *Abrahamic Family House* (met een synagoog, een moskee en een kerk) in Abu Dhabi : de leugen van het Andalusische paradijs speelt daarin een grote rol. We kunnen alleen maar hopen en bidden dat hij zijn dwaling inziet en zijn schapen weghoudt van een pad dat niet alleen een impasse is, maar ook een levensgevaarlijke valstrik.

redactie KCR

MEDJUGORJE PROMOTEN OM FATIMA TE DOEN VERGETEN

OP 19 september 2024 publiceerde de dicasterie voor de Geloofsleer een document met de titel : « **DE KONINGIN VAN DE VREDE. NOTA OVER DE SPIRITUELE ERVARING VERBONDEN MET MEDJUGORJE** ».

Deze tekst volgt logisch op de nieuwe *Normen voor het onderscheiden van veronderstelde bovennatuurlijke fenomenen* die kardinaal Fernández in mei van vorig jaar bekend maakte en die radicaal breken met de vroegere werkwijze van de Kerk : niemand heeft nog het recht om het bovennatuurlijke karakter van een verschijning te erkennen ; men dient enkel te focussen op de mogelijke weldoende invloed ervan op de gelovigen. Het **relativisme** dat zo gepropageerd wordt, ontslaat de kerkelijke hiërarchie van wat altijd haar kernopdracht geweest is : uitmaken of een verschijning van God komt of van de duivel.

De kardinaal kan in zijn inleiding bijgevolg ongestraft schrijven dat met betrekking tot Medjugorje « er een lange en complexe geschiedenis geweest is [...] tijdens dewelke uiteenlopende meningen van bisschoppen, theologen, commissies en analisten elkaar opgevolgd hebben ». Dat die “meningen”, en eerst en vooral het grondige onderzoek door de plaatselijke bisschop, Mgr. Zanić (1918-2000), tot het beargumenteerde besluit leidden dat het *niet* de Hemel is die in het bedevaartsoord aan het werk is, wordt schaamteloos van de tafel geveegd als niet ter zake.

Wél van belang zijn, volgens het document van het Vaticaan, de vruchten die Medjugorje bewerkt : « Een onmiddellijk effect [...] was het grote en steeds groeiende aantal overtuigde aanhangers over de hele wereld en de talrijke personen die er op bedevaart gaan » (nr. 3). Niemand zal dat ontkennen, net zomin als het feit dat velen in Medjugorje het geloof herontdekken of verdiepen en dat zij opnieuw komen tot traditionele geloofspraktijken zoals de biecht of het bidden van het rozenhoedje. Maar betekent dit dat Onze-Lieve-Vrouw er echt verschijnt ? Soms gaat het om de duivel die bepaalde goede zaken toelaat met het doel de gelovigen af te leiden van waarachtige verschijningen. Of hij wil, wanneer het bedrog uitkomt, een enorm schandaal en reputatieverlies voor de Kerk veroorzaken.

« Als besluit kan een positief beeld geschetst worden van de positieve vruchten van deze spirituele ervaring, die zich intussen heeft losgemaakt van de ervaring van de zogenaamde zieners ; zij worden niet langer beschouwd als de centrale bemiddelaars van het “fenomeen Medjugorje” » (nr. 5). Meteen wordt duidelijk dat Rome afstand wil nemen van Vicka, Ivanka, Mirjana, Ivan, Jakov en Marija, de zes zieners die samen duizenden verschijningen kregen. Die reserve is logisch, want het aantal tegenspraken, herroepingen en zelfs vervalsingen in hun getuigenissen is legio (zie het dubbelartikel *Medjugorje, de grote leugen* in *Hij is Verrezen* ! nrs. 108 en 109, nov.-dec. 2020 en jan.-feb. 2021). Maar uit de onbetrouwbaarheid van de “zieners” conclusies trekken, daarvoor past Fernández.

Volgens hem is alles wat de *Gospa* zegt bewonderenswaardig, vooral omdat « de tussenkomst en het werk van Maria duidelijk ondergeschikt zijn aan Jezus

Christus als bewerker van de genade en het heil van elke persoon » (nr. 12). Dat kadert perfect in het protestants geïnspireerde *christocentrisme* dat Vaticanum II bijzonder dierbaar was. Zo dierbaar zelfs dat aan de Allerheiligste Maagd Maria geen afzonderlijk conciliedocument gewijd werd : ze werd letterlijk verwezen naar de laatste plaats, hoofdstuk 8 van *LUMEN GENTIUM* !

Daarom waarschuwt Fernández voor enkele boodschappen waarin het woord “middelares” voorkomt : « Hoewel het waar is dat in het geheel van de boodschappen alles wordt toegewezen aan Jezus Christus, terwijl Maria meewerkt door haar moederlijke tussenkomst, zijn er toch bepaalde uitdrukkingen die niet in overeenstemming lijken met het geheel : “Ik ben de middelares tussen jullie en God” (17 juli 1986) en “Ik wil de band zijn tussen jullie en de hemelse Vader, jullie middelares” (18 maart 2012). De uitdrukking “middelares” zou er verkeerdelijk toe kunnen leiden aan Maria een plaats toe te kennen die uniek is en in feite gereserveerd aan de mensgeworden Zoon van God » (nr. 36).

Dat is precies het punt waarin Medjugorje wezenlijk verschilt van Fatima, sterker nog, waarin het verschijningsoord in Bosnië-Herzegovina moet beschouwd worden als *anti-Fatima* : in Portugal openbaart de H. Maagd zich als Middelares van alle genaden, in Medjugorje zegt de verschijning dat zij « *niets kan doen zonder de hulp van God* », dat zij « *ook moet bidden juist zoals jullie* », dat zij « *niet over alle genaden beschikt, maar van God verkrijgt wat zij bekomt door het gebed* » (29 en 31 augustus 1982). Dat is een onaanvaardbare “minimalisering” van de Moeder Gods !

God wil in de wereld de devotie tot het Onbevleete Hart van Maria instellen. Zij is het die de vrede zal schenken : « *Zeg dat wij de vrede moeten vragen aan het Onbevleete Hart van Maria, want het is aan Haar dat God de vrede heeft toevertrouwd* », drong de H. Jacinta van Fatima aan bij haar nichtje Lucia. Waarom eigent de *Gospa* zichzelf dan zomaar de titel van “Koningin van de Vrede” toe ? En over wat voor “vrede” gaat het dan ?

Paus Franciscus weigert hardnekkig om gevolg te geven aan het dringende verzoek van Onze-Lieve-Vrouw van Fatima om de eerherstellende devotie van de eerste zaterdagen te verspreiden. Zijn voorkeur gaat ongetwijfeld uit naar de *Gospa*, die het helemaal eens is met zijn streven naar harmonieuze co-existentie tussen alle religies : « *Alle godsdiensten zijn gelijk voor God* », verklaarde de verschijning op 1 oktober 1981.

De Maagd Maria beloofde aan de H. Bernadette dat ze haar « *niet gelukkig zou maken in deze wereld, maar in de andere* ». Dat het Tweede Vaticaans Concilie de opdracht van Christus aan zijn Kerk verraden heeft door haar aandacht te verleggen van het bovennatuurlijke naar het aardse, van het eeuwige geluk naar het welzijn in deze wereld, vindt zijn bekrachtiging in een uitspraak van de *Gospa* die volstaat om haar boodschap te ontmaskeren als fundamenteel tegengesteld aan het katholieke geloof van altijd : « *Ik wens dat ieder van jullie gelukkig is op deze aarde* » (25 mei 1987).

redactie KCR

HET GEHEIM VAN ONS LEVEN : DE LIEFDE VOOR GOD EN DE NAASTE

ONZE-Lieve-Heer leert het aan de Farizeeën : « *Gij zult de Heer uw God beminnen met geheel uw hart, met geheel uw ziel, met geheel uw verstand en al uw krachten ; dit is het grote en eerste gebod. En het tweede gebod is daaraan gelijk : gij zult uw naaste liefhebben als uzelf.* » Dit is het grote gebod, het essentiële gebod, de reden van ons bestaan : **de liefde voor God**. Het "eerste gebod" wil zeggen : het gebod waaruit alle andere voortvloeien, volgens hetwelk alle andere zijn geordend en waarin ze hun volmaaktheid vinden.

Deze zaken staan zo centraal en zijn zo essentieel in onze godsdienst dat we ze eigenlijk altijd in onze gedachten en harten moeten hebben. En toch is het nodig deze overtuiging in ons steeds aan te wakkeren.

Waarom is God liefhebben met heel ons hart, met al onze krachten en met heel ons verstand het hoogste gebod ? Omdat God onze dichtste naaste is. God is het Wezen dat ons het dichtst en het meest intiem nabij is. God is onze Vader... Hij is mijn Vader omdat Hij mij het leven gaf. Alles wat ik ben : mijn handen, mijn geest, mijn hart dat klopt in mijn borst, Hij is het die het gemaakt heeft, die het nog steeds maakt, die het eeuwigdurend verwekt, die het schept met oneindige liefde. En als ik zeg dat God mijn Vader is, kan ik ook zeggen dat de Maagd Maria mijn Moeder is, onze Moeder, oneindig veel meer dan onze aardse moeder. En deze hemelse Moeder doet mij van mijn aardse moeder houden, die haar evenbeeld is.

God is ook mijn Bruidegom... Hij is de Zoon van God die door zijn Vader naar de aarde is gestuurd om de mensheid te verlossen, die de Bruidegom van de Kerk is geworden en dus van ieder van ons, leden van de Kerk. Het wezen dat het dichtst bij de Kerk staat is haar Bruidegom, Jezus Christus.

Wat betekent het dat de Heer Jezus de Bruidegom van de Kerk is ? De gelijkenis van de barmhartige Samaritaan vertelt het ons. De naaste van die arme Jood die in de greppel voor dood neerlag, was niet de joodse priester of tempeldienaar, noch de Farizeër die langs hem heen liep, maar de Samaritaan die zich over hem heen boog om zijn wonden te genezen, die hem op zijn paard hief om hem naar de herberg te brengen en die voor hem betaalde. Jezus, de barmhartige Samaritaan, is de Redder van de Kerk. Hij is het die zich neerboog over de mensheid, gewond door demonen en bevuild door zonden, en die haar waste, zuiverde, oprichtte en versterkte zodat Hij zich met haar kon verenigen in het huwelijk.

Wie verdient het meer om met een exclusieve en totale liefde bemind te worden dan Jezus Christus ? Hij is onze Redder, onze Verlosser die we aanschouwen op het Kruis en die aanwezig is in alle tabernakels op aarde. Hij alleen is dus mijn Bruidegom. Hij alleen kan mijn ziel omarmen, omringen, helemaal voor zichzelf houden, omdat Hij het is die haar van dood naar leven heeft gebracht en haar van zondig heilig heeft gemaakt. Ik ben Hem alles verschuldigd, Hij is mijn naaste en ik ben nu met Hem verbonden door onsterfelijke banden. Jezus is de enige Bruidegom van onze zielen. Hij is alles voor ons omdat Hij ons alles heeft gegeven. Alles wat van Hem is, is van ons en alles wat van ons is, is van Hem.

Tenslotte is God onze vriend... Een vriend geeft, helpt en verlicht ; hij verblijdt, geeft raad en sterkt. Hij speelt niet dezelfde rol als de Bruidegom, maar staat volledig ten dienste van degene die hij liefheeft. Uiteindelijk kan je niet zonder je Vriend. Wie is degene zonder wie we niets kunnen doen en die onzichtbaar verblijft in het diepste van ons hart om niet te storen ? Dat is God de H. Geest, die zichzelf geeft met zijn eigen wezen en al zijn gaven : wijsheid, verstand, kennis, vroomheid, kracht en de vreze Gods. Hij geeft zichzelf op elk moment met alle genaden die we nodig hebben. Hij is daar, Hij doet ons bestaan en houdt ons in het bestaan, Hij leidt ons naar de Vader. Hij is de enige vriend die oneindig goed en altijd trouw is.

Echte vrienden zijn zij die mijn leven verlichten, versterken en verblijden, zoals de H. Geest. En als ik van die vrienden houd, dan is dat omdat het de H. Geest is die hen naar mij toe stuurt, Hij die overal aanwezig is. Het is in hen dat de H. Geest tot mij spreekt, mij helpt, troost en leidt.

We begrijpen nu dat dit grote gebod : « *Gij zult de Heer, uw God, liefhebben* », het geheim van de liefde is : je zal je Vader liefhebben, je zal je Bruidegom liefhebben en je zal je Vriend liefhebben. En je zal je aardse vader, je echtgenoot of echtgenote en je vrienden die God je gegeven heeft liefhebben met heel je ziel en met heel je verstand omdat zij het beeld van God op aarde zijn. Dat betekent : je leven bestaat er in lief te hebben, uit je egoïsme te treden om God en alle schepselen in God te ontmoeten, want Hij is het die hen naar jou zendt. Daarom gaat Onze-Lieve-Heer verder : « *En het tweede gebod is zoals het eerste : gij zult uw naaste liefhebben als uzelf.* »

Kortom, zonder liefde voor God is er geen liefde voor de naaste. Liefde voor God komt op de eerste plaats. Daarna moeten we onze naaste liefhebben voor God, omwille van God en in God. Je kan niet liefhebben tegen God in, want dat houdt geen stand. Je kan niet echt een kinderlijke liefde voor je vader hebben, geen echtelijke liefde of de liefde van een vriend voor zijn vriend als je niet begint met God, zijn heilige Wil, zijn Liefde en zijn Wet centraal te plaatsen. Laten we God beminnen en onze naaste gelijk onszelf uit liefde tot God.

abbé Georges de Nantes, uittreksels uit een preek uit 1967

DE JAPANESE CHRISTENHEID ONDER DE HIEL VAN DE SHŌGUN

DE VERVOLGING VAN DE “VERBORGEN KATHOLIEKEN” IN DE 17DE EEUW

In het artikel *Inculturatie of niet? De H. Franciscus Xaverius in Japan (HIJ IS VERREZEN!* nr. 108 van november-december 2020) beschreven we de missiearbeid van de grote missionaris in Japan in het midden van de 16de eeuw. Onder zijn opvolgers kwam een bloeiende christenheid tot stand, die echter in de 17de eeuw zwaar op de proef gesteld zou worden. Voor de afvalligheid van zeer veel katholieken tijdens de grote vervolging die toen ontke- tend werd, droegen de jezuïeten zelf jammer genoeg een verpletterende verantwoordelijkheid.

IN 1549 zette Franciscus Xaverius voet aan wal in de Japanse havenstad Kagoshima. In het begin had hij veel moeite had om de eilandbewoners te bekeren. In tegenstel- ling tot India, waar hij een reusachtig succes had geboekt, bleven de Japanners wantrouwig.

In het nadeel van Sint-Franciscus speelde het feit dat hij, anders dan in India, alleen te maken kreeg met vol- strekt heidense gezags- dragers: de Portugezen waren in Japan enkel als handelaars aanwezig en hadden geen enkele politieke macht. « On- danks al zijn initiatieven zagen de Japanners in het christendom slechts een zoveelste sekte, wat hen niet aanzette tot bekering. De bonzen [de priesters van het shintoïsme, de heiden- se religie van Japan] waren zeer gebeten op Franciscus Xaverius. Zij kregen gedaan dat het de apostel verboden werd nog langer te pre- dikan, omdat hij het ge- loof in de nationale goden vernietigde... » (art. cit.).

« Verre van de Japanse cultuur te bewonderen, be- schouwde Franciscus Xaverius haar als een geweldige hinderpaal voor de kerstening : “ Als arme en ellendige vreemdelingen moeten wij rivaliseren met de reputatie en de roem van een trotse natie, die vol bewondering is voor zichzelf en haar geschiedenis en die helemaal gedomineerd wordt door de bonzen, de meest voor- aanstaande personages van het land ” » (art. cit.). Zijn

MARIA KANNON MET KIND UIT DE EDOPERIODE.

Dit 17de-eeuws beeldje stelt de Maagd Maria met het Kindje Jezus voor, maar vermomd als Kannon, de boeddhistische belichaming van de barmhartigheid. Het Kindje is afneembaar zodat de “verborgen christenen” bij een inspectie door een rijksamb- tenaar geen gevaar liepen. Maar bij het bidden werd het Kindje teruggeplaatst en werd het beeldje er een van Maria en Jezus.

opvolgers in de Japanse missie drukte hij daarom op het hart dat zij zich op twee zaken moesten toeleggen: enerzijds het evangeliseren van de al- lerarmsten door predi- king en beoefening van de naastenliefde (totaal onbekend in het shinto- istische Japan!), ander- zijds het weerleggen van de kritiek van de bonzen dankzij een stevige re- ligieuze en intellectuele vorming.

Die methode bleek schitterende vruchten af te werpen: « In 1582, na dertig jaar apostolaat, telde de Japanse chris- tenheid bijna honderd- duizend zielen! Ze werd geleid door een vijftigtal jezuïeten, voor de helft Portugezen. Dat grote suc- ces had een heel precieze oorzaak, die onder wo- rden gebracht werd door pater Melchior Nuñez Bar- reto: “ Het zijn vooral ar- men, arbeiders en zieken die men voor het Evangelie gewonnen heeft. De hoog- moedige bonzen en de rijken, die al hun geluk en hun hoop stellen in het aardse genot en in hun wetenschap, zijn door God in hun vrijwillige verblinding gelaten » (art. cit.).

DE NIEUWE AANPAK VAN ALESSANDRO VALIGNANO

Niettemin mislukte deze eerste evangelisatie in gro- te mate door de schuld van een Italiaanse jezuïet, pa- ter Alessandro Valignano (1539-1606). Die maakte in zijn functie van visitator van de *Societas Jesu* een eer-

De strijdbanier van de katholieke samoerai Amakusa Shiro, die hij ontvouwde tijdens de Shimabara-opstand. In oud-Portugees staat er: "Lovvado seia o Sactissimo Sacramento", "Geprezen zij het Allerheiligste Sacrament."

ste reis naar Japan in 1579-1582. Toen hij van enkele slechts oppervlakkig gekerstende landheren vernam dat de missionarissen geen respect opbrachten voor de Japanse cultuur en haar « geraffineerde gebruiken » [sic] en dat zij zelfs shintoïstische tempels lieten afbreken, besloot hij een nieuwe werkwijze in te voeren : er moest voortaan ingezet worden op *aanpassing* van het christendom aan de zeden en gewoonten van de Japanse elite. De fameuze *inculturatie* !

Zoals velen dacht Valignano « *dat men, door de hoogste klassen te bekeren, op een mooie dag het volk in zijn geheel zou kunnen bekeren. Maar men botste op elites die men zeer slecht kende, die men alle mogelijke kwaliteiten toedichtte en die in werkelijkheid vergeven waren van hoogmoed en een racistisch nationalisme. Ze hielden de missionarissen voor de gek en hebben zich nooit bekeerd* » (abbé de Nantes, *De niet-christelijke godsdiensten*).

Valignano vond dat de soutane van de jezuïeten, uiting van hun gehechtheid aan de evangelische armoede, schade berokkende aan hun imago bij de Japanse adel. Ze konden beter niet te paard rijden, maar zich laten vervoeren in ligbedden. Zelf vis vangen was zeker uit den boze : dat moest aan dienaars overgelaten worden ! Verder verzette hij zich uit alle macht tegen de komst van missionarissen van andere orden « *die immers geen begrip zouden hebben voor de toegevingen die men moest doen aan de Japanse mentaliteit* » (in *SUMARIO*, het rapport dat hij schreef in 1583). Bovenal wilde hij niet weten van een bisschop : « *De zeer grote fierheid van de Japanners, zelfs van hen die christen zijn [!], zou de correcties, de sancties en de rechtsmacht van een bisschop niet aanvaarden* » (*ibid.*).

De Italiaan weigerde zich bezig te houden met de gewone Japanners en frequenteerde enkel de hogere klasse. Een aantal landheren bekeerden zich

en lieten zich dopen, maar achteraf bleek dat het hun vooral te doen was om bij de Portugezen gemakkelijker aan salpeter te geraken, waarmee zij buskruit konden maken...

De methode van Valignano was lijnrecht tegengesteld aan die van de H. Franciscus Xaverius. Hij kreeg dan ook stevige tegenwind van de overste van de Japanse missie, de Portugees pater Francisco Cabral. Die verzette zich ook tegen Valignano's voornemen om een inlandse clerus te vormen, omdat de Japanners veel te hoogmoedig waren. Ze moesten volgens hem eerst gekneet worden in de gewoonten van onderwerping en nederigheid die de westerse geestelijken kenmerkten. Pas later zou men dan heel voorzichtig met zo'n Japanse clerus kunnen beginnen, maar uitsluitend met jongeren uit christelijke gezinnen.

Cabral protesteerde dus in Rome, maar daar had Valignano blijkbaar machtige beschermers. De Portugees overste trok aan het kortste eind en werd overgeplaatst. In zijn plaats kwam iemand die geestdriftig was over de inlandse roepingen en vrij spel gaf aan Valignano, die zijn confraters meesleepte in zijn dwaasheden.

FRANCISCANEN TEGEN "HERVORMDE" JEZUÏETEN

Alle voorzichtigheid en diplomatie van de "hervormde" jezuïeten ten spijt ontketende de machtige keizerlijke regent Toyotami Hideyoshi in 1587 een campagne tegen de missionarissen. Hij verweet hun dat ze leden van de hogere klassen bekeerd hadden

DE H. MARIA VAN HET KASTEEL VAN HARA. Beeldhouwer Eiji Oyamatsu werkte 40 jaar aan het realiseren van het grootste houten Mariabeeld ter wereld. In 2023 werd het 10 meter hoge beeld onthuld. Het staat bij de ruïne van het kasteel van Hara op het schiereiland Shimabara, waar de Japanse "Boerenkrijg" bloedig werd neergeslagen.

tot een andere religie dan die van de Japanse natie, wat neerkwam op aanzetten tot rebellie tegen de troon. De keizers wilden namelijk zelf als goden vereerd worden. Jezus Christus aanbidden stond gelijk met majesteitsschennis. De bonzen maakten van de gelegenheid gebruik om de paters van de *Societas Jesu* ervan te beschuldigen dat zij alleen maar naar Japan gekomen waren om de invasie van het land door vreemdelingen voor te bereiden.

Was dat het resultaat van Valignano's revolutionaire bekeringsstrategie? Helaas, in plaats van hun fout in te zien pasten de jezuïeten er nog meer voor op de Japanse machthebbers niet voor het hoofd te stoten. Om op het eiland te kunnen blijven, zetten zij zo'n domper op de verkondiging van de christelijke boodschap dat het aantal bekeerlingen stagneerde. Tenslotte wekten de jezuïeten met hun aanpak de verontwaardiging op van de andere missieorden, die besloten om tussenbeide te komen.

Toen de franciscanen in Manilla het initiatief namen om in 1592 te ontschepen in Japan, ondanks de tegenstand van Valignano, pasten zij een heel andere methode toe. Ze volgden het stoutmoedige voorbeeld van Franciscus Xaverius en begonnen in het openbaar te prediken, stichtten kloosters en bouwden kerken voor de Japanse christenen van lage afkomst op wie de "hervormde" jezuïeten neerkeken. Die godshuizen « werden volgens ons [Europees] model opgetrokken en versierd met magnifieke muurdecoraties, die de bewondering van de Japaners afdwongen » (Ōishi Kazuhisa en Nathalie Kouamé, *Les pierres tombales des premiers chrétiens et la tradition japonaise des monuments funéraires*, cairn.info, 2009). Overal plaatsten zij opnieuw de kruisen die de leden van de *Societas Jesu* in hun politiek van extreme voorzichtigheid weggehaald hadden...

Het gevolg was het uitbreken van een vervolging die zo'n elan gaf aan de Japanse christenheid dat de jezuïeten niet durfden te protesteren. In 1597 stierven de H. Paul Miki, een 32-jarige Japanse christen, en zijn 25 metgezellen – van wie er 23 deel uitmaakten van de franciscaanse orde! – de kruisdood op een heuvel boven Nagasaki, na eerst gefolterd en verminkt te zijn. Paul Miki sprak vanop het kruis de omstaanders toe: « *Ik ben een Japanner... De enige reden dat ik gedood word, is dat ik geloofd heb in de leer van Christus... Ik gehoorzaam Christus en naar zijn voorbeeld vergeef ik mijn vervolgers... Ik hoop dat mijn bloed op mijn broeders mag vallen als een vruchtbare regen.* »

Ook voor Japan gold het gezegde: « Het bloed van de martelaren is het zaad voor nieuwe christenen », want de bekeerlingen vreesden hun beulen niet meer en het aantal katholieken steeg spectaculair tot 300.000 zielen. Iedereen wilde martelaar zijn!

SYSTEMATISCHE UITROEIING EN APOSTASIE

In 1603 begon voor Japan de zgn. Edoperiode, waarin de opperbevelhebber van de strijdkrachten of *shōgun*, die in Edo (Tokio) resideerde, de feitelijke macht in handen had in naam van de keizer, die in zijn paleis in Kyoto tot passiviteit veroordeeld was. Onder deze militaire dictatuur kreeg het christendom het bijzonder zwaar te verduren.

De *shōgun* stelde het christendom buiten de wet in 1614, waarop een begin werd gemaakt met de systematische uitroeiing van de Japanse katholieken. In 1614 bracht men in Kuchinotsu 43 volgelingen van Christus om het leven, in 1619 in Kyoto 53. Nogmaals in Nagasaki stierven 55 katholieken de marteldood in 1622; de helft van hen werd ont-

DE FILM « SILENCE »

IN 2016 bracht Martin Scorsese een film uit gebaseerd op het boek "STILTE" van de Japanse schrijver Shusaku Endo.

Het drama draait om een fictief personage, een Portugese jezuïet in het 17de-eeuwse Japan tijdens de antikatholieke vervolging. De film toont de geloofsstrijd waarin de priester moet kiezen tussen het leven van zijn kudde en zijn geloof. Geconfronteerd met deze beproeving blijkt dat God zijn smeekbeden niet beantwoordt, vandaar de titel van de film. Uiteindelijk is het Christus zelf die de stilte doorbreekt door de priester innerlijk te vertellen dat hij zijn geloof uiterlijk kan verloochenen door zijn beeltenis te vertrappen en zo zijn kudde te redden.

Deze geschiedenis druist volledig in tegen de leer van de Kerk. De belangrijkste les van de film is dat het verloochenen van je geloof soms

gerechtvaardigd kan zijn en zelfs gevraagd door God.

De eerste fout is de moderne aanname dat het leven de hoogste waarde is en martelaarschap een mislukking. De "boodschap" van *SILENCE* is dat het leven zo kostbaar is dat God zelf zich medeplichtig maakt aan afvalligheid door de gelovigen te inspireren vóór alles hun leven te redden. Maar heel de waarachtige geschiedenis van de Japanse martelaren staat in schril contrast met deze moderne opvatting, die hun onverschrokken moed en bovennatuurlijke vreugde negeert.

Een tweede fout is te zeggen dat uiterlijke daden geen betekenis hebben. In deze film wordt de uiterlijke verloochening overstemd door de goede bedoelingen van de held, die bekommerd is om het tijdelijke heil van zijn kudde. Toch impliceert het woord "martelaarschap" juist de *uiterlijke* manifestatie van het geloof tegenover

anderen; want de vervolgers van de Kerk verafschuwen vooral het publieke getuigenis van christenen en zijn er op uit om van hun slachtoffers een uiterlijk teken van verloochening te krijgen.

Tenslotte is de meest ernstige fout het werk van de genade in de zielen te ontkennen en te denken dat Gods normale houding *stilte* is. Maar martelaarschap is wezenlijk verbonden met de genade die de geest verlicht en de wil sterkt om de christen in staat te stellen te doen wat de menselijke natuur te boven gaat. God kan niet toestaan dat iemand verleid wordt boven zijn vermogen om weerstand te bieden. Hij is intiem betrokken bij hen die het martelaarschap tegemoet gaan en Hij geeft hun de genade. Het martelaarschap trotseren zonder genade is onmogelijk. God staat beproevingen toe, maar Hij is er nooit afwezig in. Hij zwijgt dus niet!

tijdschrift AVE MARIA, april 2017

Een "fumi-e" was een afbeelding van Jezus of Maria die gebruikt werd om katholieken op te sporen: jaarlijks moesten alle leden van een dorp hun opwachting maken in een boeddhistische tempel en daar op een dergelijke afbeelding trappen; wie dat niet deed, werd opgepakt om gefolterd en gedood te worden. Op de foto een papieren "fumi-e" uit 1697, bewaard in de British Library.

hoofd, de andere helft levend verbrand. Onder de slachtoffers waren Portugese missionarissen, Japanse lekenbroeders en gewone gelovigen, onder wie zelfs 5 kinderen tussen 3 en 12 jaar.

Om de aanhangers van Christus op te sporen in de dorpen waar men hun aanwezigheid vermoedde, organiseerden de vervolgers bijzondere ceremonies: alle inwoners werden gedwongen om over *fumi-e* te lopen, afbeeldingen van Jezus of Onze-Lieve-Vrouw. Wie weigerde en dus als katholiek ontmaskerd werd, wachtte een gruwelijke dood. Sommigen werden ondergedompeld in een bassin met water dat verzadigd was met zwavelzuur, waardoor het vlees afgebeten werd. Anderen hing men ondersteboven op boven een mestput die afgesloten was met een deksel met een grote opening erin, waardoor het hoofd werd gestoken; om een urenlange verstikingsdood te bewerkstelligen maakten de beulen kleine sneden in de slapen van het slachtoffer zodat het bloed dat zich in het hoofd ophoopte kon ontsnappen... « Geraffineerde gebruiken », inderdaad!

Dit regime van terreur leidde jammer genoeg tot geloofsafval van heel wat Japanse katholieken. Het moet gezegd dat de methode-Valignano daar mee schuld aan had. Er waren namelijk jezuïeten die zelf ook apostasie pleegden, zoals de Japanner Fabian Fukan. Hij had geen christen ouders, maar had in zijn jeugd een tijdlang in een boeddhistisch klooster geleefd. Hij werd al op 21-jarige leeftijd lekenbroeder in de jezuïetenorde en hielp zijn confraters bij het leren van de Japanse taal. Tijdens een publiek debat met een geleerde bonze liep het mis: Fabian kon bepaalde opwerpingen niet weerleggen en moest afdruipe. Enige tijd later zwoer hij zijn geloof af en werd hij een felle tegenstander van het christendom...

Nog schokkender was de apostasie van de procureur van de missie, de Portugese jezuïet Cristovão Ferreira. In 1633 werd hij met zeven anderen onderworpen aan de hierboven beschreven marteling van de put. Zijn medechristenen stierven de een na de ander, maar Ferreira gaf na lange tijd te kennen dat hij zijn geloof wilde afzweren. Zijn apostasie, die rampzalige gevolgen had voor de Japanse christenheid, werd door de orde eerst niet geloofd, maar Portugese handelaars die hem een jaar later konden bezoeken, bevestigden wat er gebeurd was.

Om hem te vernederen en het gezag van de jezuïeten verder te ondermijnen dwong de overheid hem om samen te wonen met een vrouw, bij wie hij kinderen kreeg. Hij werkte tenslotte mee met de Japanse "inquisitie" die hij hielp om katholieken te herkennen aan hun manier van denken. Hij stierf als boeddhist. Uit zijn antikatholieke geschriften kan opgemaakt worden dat hij het geloof al verloren was lang voor hij gearresteerd werd.

De resterende Japanners die trouw wilden blijven aan hun geloof moesten ondergronds gaan. Zij vormden de Kerk van de "verborgen christenen", *kakure kirishitan* (in de laatste term kan men het Portugese

De basilica minor van Ōura bij Nagasaki is gewijd aan de Zesentwintig H. Martelaars van Japan. De oorspronkelijke houten kerk uit 1864 werd in de jaren 1875-1891 grondig verbouwd en vergroot in neogotische stijl (zonder toegeving aan de inculturatie dus!). Ze overleefde de atoombom van 9 augustus 1945.

woord voor christen, *cristão*, herkennen), die het zonder priesters moesten stellen. Er werd onafgebroken jacht op hen gemaakt en velen vergoten hun bloed voor Christus. Door toedoen van Valignano, die zich had verzet tegen de komst van een bisschop, hadden zij niet de gave van kracht ontvangen die het Vormselsacrament hun had kunnen schenken...

Een gebeurtenis met verstrekende gevolgen was de opstand van Shimabara die uitbrak in het jaar 1637. Boeren, vissers en ambachtslieden kwamen in verzet tegen de dwingelandij van een plaatselijke landheer, naar aanleiding van een forse belastingverhoging gekoppeld aan verscherpte antichristelijke maatregelen. *Samoerai* (vrije ridders) plaatsten zich aan het hoofd van de moe getergde bevolking, die voor het grootste deel katholiek was. De leiding kwam in handen van de charismatische jonge *samoerai* Amakusa Shirō, zelf ook een katholiek met de doopnaam Geronimo, die in het gevecht een banier met de afbeelding van de H. Eucharistie ontvouwde. Wat een opvallende parallel met onze Boerenkrijg, de strijd van de *Vendéens* in Frankrijk of de oorlog van de *Cristeros* in Mexico!

Shōgun Tokugawa Iemitsu stuurde een kolossale troepenmacht om de opstand neer te slaan. Van de protestantse Hollanders, die in Japan goede zaken deden, eiste en kreeg hij buskruit en kanonnen... Het rebellenleger kon het fort van Hara op het schiereiland Shimabara veroveren en hield daar een tijd stand, maar moest zich uiteindelijk gewonnen geven. 37.000 opstandelingen, voor het overgrote deel christenen, werden onthoofd. Amakusa Shirō's afgehakte hoofd werd in Nagasaki op een piek uitgesteld.

OVERLEVEN ONDER HET REGIME VAN DE "SAKOKU"

De *shōgun* verklaarde dat achter de gebeurtenissen een complot van westerse katholieke mogendheden tegen Japan stak. Daarom kondigde hij in 1638 de *sakoku* af, het "gesloten land": een isolationistische politiek waarbij het Japanners verboden werd overzee te reizen of vanuit het buitenland terug te reizen naar het eiland; ook mochten er geen schepen voor tochten over de oceaan meer gebouwd worden. Alle resterende Portugezen dienden te vertrekken en de enige Europeanen die nog mochten blijven, waren de (protestantse) Hollanders, die één enkele handelspost kregen op een eiland bij Nagasaki.

Meer dan twee eeuwen lang, tot 1854, sloot het land van de rijzende zon zich op die manier af van de rest van de wereld, met als hoofdbedoeling het binnengedrongen katholicisme met wortel en tak uit te roeien. Veel Japanse gelovigen werden gedeporteerd naar de Portugese kolonie Macau (aan de Chinese kust) en de Spaanse Filippijnen, terwijl anderen onder zo'n grote druk stonden dat ze vrijwillig emigreerden. De resterende katholieken, beroofd van geestelijken en godsdienstig onderricht, probeerden met de grootst mogelijke voorzichtigheid hun geloof te bewaren en door te geven.

Om zichzelf te beschermen vermengden de *ka-*

kure kirishitan – die vooral in en rond Nagasaki woonden, het "Rome van Japan" – hun godsdienst met elementen uit het shintoïsme, maar ook uit het boeddhisme. De overheid had alle gezinnen namelijk verplicht om zich te laten registreren in lokale boeddhistische "parochies"; de verantwoordelijken ervan moesten het tempelbezoek controleren en daar regelmatig rapporten over bezorgen.

« Om hun geloof te verbergen, deden de christenen zich voor als trouwe boeddhistische leken, maar in het geheim hielden ze hun geloof in stand met clandestiene codes en ingenieuze aanpassingen. Ze verstopten bv. kruisen in boeddhistische beelden die gebruikt werden tijdens begrafenisdiensten voor overleden familieleden. Voor buitenstaanders leek het beeld boeddhistisch, maar voor de vogelvrij verklaarde christenen verdubbelde het als een voorwerp van christelijk geloof. Tijdens de Japanse theeceremonie draaide men de theekommen drie keer rond voordat er gedronken werd, om de H. Drie-eenheid te symboliseren; of servetten werden in een bepaald patroon gevouwen om insiders te kennen te geven dat ze in stilte een christelijk gebed moesten opzeggen » (Mark Schumacher, *Kannon Notebook*, 12 mei 2012).

De ondergrondse christenen maakten ook beelden van de Maagd Maria in de vorm van de boeddhistische "godin" van de barmhartigheid Kannon. « Deze beelden, Maria Kannon genoemd, werden zo gemaakt of veranderd dat ze op Kannon leken, maar ze werden niet als Kannon aanbeden. In plaats daarvan vereerden de christenen ze door in stilte tot Moeder Maria te bidden. Bij veel van die beelden was bovendien een christelijk symbool verborgen in het lichaam of gecamoufleerd in het kunstwerk. Tijdens de donkere jaren van de antichristelijke vervolging in Japan hielpen deze geheimzinnige methoden om overheidsagenten om de tuin te leiden » (M. Schumacher, *art. cit.*).

Omdat er geen katholieke priesters meer in het land waren, moesten de mensen afgaan op hun herinneringen aan wat eerdere geestelijken hadden gepredikt. Die zaken werden niet opgeschreven, want als deze geschriften werden gevonden, betekende dat de dood. Gebeden en gezangen die hun voorouders van de missionarissen geleerd hadden, werden van generatie op generatie doorgegeven. Leken werden binnen de gemeenschappen aangesteld om doopsels toe te dienen.

HET EINDE VAN HET ISOLATIONISME

Het waren de VS die in het midden van de 19de eeuw een einde maakten aan de *sakoku*. In 1853 verscheen een Amerikaanse vloot in de baai van Tokio. De toenmalige *shōgun* had geen verweer tegen de kanonneerboten en moest toegeven: voortaan mochten de Amerikanen – en in hun kielzog ook de Europeanen – handel drijven met de Japanse havens en moest het regime toestaan dat westerlingen zich op de archipel vestigden.

Die blamage leidde ertoe dat een opstand van *samoerai* uitbrak die leidde tot de val van de

militaire dictatuur en eerherstel voor de keizer, de toen 15-jarige Mutsuhito Meiji. Onder zijn bewind, de Meiji-restauratie (1867-1912), maakte Japan een formidabele sociaaleconomische omvorming mee van een feodale maatschappij naar een industriële grootmacht. Maar nog in 1868 publiceerde de keizer een edict waarin herhaald werd dat het christendom verboden was in Japan.

Hoewel vrijheid van godsdienst pas in 1871 werd toegestaan, maakten westerse missionarissen van het einde van het isolationisme gebruik om naar Japan te trekken. In 1862 hadden twee priesters van de *Missions Étrangères* in Parijs, Louis Furet en Bernard Petitjean, de opdracht gekregen om in Nagasaki een kerk te bouwen ter ere van de zesentwintig Martelaars van Japan. In 1865 was het godshuis voltooid. Kort daarop kwam een groepje Japanners de kerk bewonderen. Een oude vrouw sprak Petitjean aan en zei: « *Het hart [het geloof] van ons allemaal is hetzelfde als dat van u. Waar is het beeld van de H. Maria?* » Zo kwam de missionaris tot zijn grote verbazing op het spoor van de ondergrondse Kerk die meer dan 250 jaar lang overleefd had zonder priesters. De Z. Paus Pius IX sprak over « *het mirakel van het Oosten* ».

Het bleek in het totaal om zo'n dertigduizend personen te gaan. Voortaan werden ze *mukashi kirishitan*, "oud-christenen", genoemd. Maar eeuwen van isolement en de gevaarlijke vermenging van het katholieke geloof met vreemde elementen hadden hun tol geëist: ongeveer de helft van deze mensen keerde nooit meer terug tot de katholieke Kerk en leefde verder als *hanare kirishitan*, "afgescheiden christenen". Het was echt een « *Kerk die voor de helft in puin lag* », zoals het derde Geheim van Fatima zegt, die de nieuwe missionarissen in de 19de eeuw in Japan aantroffen!

* * *

In 1930 zou pater Maximiliaan-Maria Kolbe samen met vier broeders naar Nagasaki trekken om er een "Stad van de Onbevleete" te stichten, naar het voorbeeld van wat hij met het Poolse Niepokalanów verwezenlijkt had. Zijn apostolaat zou duren tot 1936 en onvoorstelbare resultaten voortbrengen dankzij de zegen van Onze-Lieve-Vrouw die overduidelijk op hem rustte.

De geestelijken vestigen zich in een klein en armzalig huis. Voor de stichting van de nieuwe "Stad van de Onbevleete" kan pater Kolbe slechts een terrein in de voorsteden van Nagasaki verwer-

Pater Kolbe in de "Tuin van de Onbevleete" in Nagasaki, 1936.

ven, wegens zijn gebrekkige geldmiddelen. Hij kiest voor de wijk Hongochi, op de flank van de berg Hikosan. Het gaat om een ver verwijderde en moeilijk toegankelijke plaats, maar van daaruit kan de blik wel de gehele stad omvatten en zo zal de Onbevleete kunnen uitstralen over iedereen.

Dag op dag precies één maand na hun aankomst – zonder één frank op zak, zonder iemand te kennen en zonder de taal te kunnen lezen of begrijpen – verdelen de geestelijken op straat tweeduizend exemplaren van "Seibo no Kishi", de Japanse versie van het in Polen immens populaire tijdschrift "De Ridder van de Onbevleete". Drie jaar later zullen zij meer dan vijftigduizend exemplaren drukken en is het blad uitgegroeid tot het grootste katholieke tijdschrift van Japan!

Pater Kolbe bestelt in Europa beeldjes van de Onbevleete Maagd Maria. Wanneer ze aankomen, zijn de Japanners verrukt: « *Vandaag zijn de beeldjes van de Onbevleete toegekomen. De douanebeamten, die ons geloof niet delen, riepen verrukt uit: "Kinejdes! Wat is ze schoon! Wat is ze schoon!" En ze wilden weten om wie het ging.* »

Daarom besluit hij om op de hoogstgelegen plaats van zijn terrein – de Tuin van de Onbevleete, *Mugenzai no Sono* – een reusachtig beeld van de Onbevleete op te richten, dat midden in de nacht zal verlicht worden door middel van een lichtgevende kroon. De heilige missionaris zegt daarover: « *De zuiverheid van Maria trekt de zielen van de Japanners aan en de zuiverheid van de katholieke missionarissen wekt hun bewondering en hun respect, zodat zij in de juiste gemoedsstemming zijn om naar hen te luisteren.* »

En verder: « *De Onbevleete heeft reeds veel zielen tot zich getrokken die niet het geloof bezaten. Vaak zien we voorbijgangers op de drukke weg halt houden om haar standbeeld te bekijken. De broeders zeggen dat de heidenen zich afvragen wat het voor iets is. Kort geleden is een heidense familie van dichterbij naar de Onbevleete komen kijken. Wegens de clausuur konden ze niet binnenkomen, maar we hebben de vader tot aan haar voeten gebracht, terwijl de moeder en de dochters de kapel bezochten en de miraculeuze medaille ontvingen.* »

Net als Sint-Franciscus Xaverius boekte de H. Maximiliaan Kolbe succes door zich tot de gewone Japanners te richten en door niet te proberen de plaatselijke "cultuur" of "beschaving" te paaien!

broeder Scubilion van de hemelse Koningin
& redactie KCR

“ NIET ONFEILBAAR ” BETEKEN “ FEILBAAR ”

DE KATHOLIEKE CONTRAREFORMATIE IN DE 21STE EEUW verzet zich tegen de nieuwlichterijen van Vaticanum II en van de pausen die er zich op beroepen om de leer van de Kerk wezenlijk te veranderen. Het is onze overtuiging dat een Derde Vaticaans Concilie noodzakelijk is om de dwalingen van het Tweede te herroepen en de Kerk weer gezond en bloeiend te maken.

Waar halen wij het recht vandaan om het “grootste concilie aller tijden” (1962-1965) te bekritisieren?

Abbé Georges de Nantes (1924-2010) heeft altijd ronduit erkend dat Vaticanum II een onfeilbare leer had kunnen voorhouden en aan alle gelovigen opleggen. Een grondige studie van de akten van het Concilie brengt weliswaar veel onregelmatigheden in het verloop van de zittingen en in de afkondiging van de documenten aan het licht, maar dat neemt niet weg dat Vaticanum II, juridisch gezien, het volle vermogen bezat om onfeilbare beslissingen te nemen: het was formeel op correcte wijze bijeengeroepen en alle bisschoppen waren rondom de Opperherder verzameld.

« Een concilie bezit de hoogste macht over heel de Kerk. Als het bestaat uit de Paus, die er het hoofd en de leider van is, en uit de bisschoppen die door hem en onder zijn gezag zijn verenigd als een soeverein bestuurscollege, dan is er geen enkele instantie waarbij men beroep zou kunnen aantekenen tegen de beslissingen ervan. Een concilie is rechter over alles en allen en het kan door niemand op welk punt dan ook worden geoordeeld. »

Heeft abbé de Nantes dat geschreven? Ja. Maar hoe kan men dan uitleggen dat hij zich altijd tegen het Tweede Vaticaans Concilie verzet heeft, zelfs nog voor de afsluiting ervan? Heel eenvoudig: macht kunnen uitoefenen is één ding, van die macht effectief gebruik maken is iets heel anders. Op juridische basis stellen dat Vaticanum II het vermogen bezat om onfeilbare uitspraken te doen, volstaat niet om aan de akten van het jongste Concilie onfeilbaarheidswaarde toe te kennen. *« De concilievaders moeten bewust van hun onaantastbare macht gebruik maken, volgens alle voorwaarden van haar wettelijke uitoefening. De vraag is dus of die menselijke, feilbare gezagsdragers al dan niet het onfeilbare gezag van God in hun onderrichtingen en besluiten hebben willen betrekken. »*

Welnu, men kan alleen maar vaststellen dat Vaticanum II zijn macht *niet* heeft willen uitoefenen.

Paus Joannes XXIII heeft dat zo gewild toen hij het Concilie bijeenriep. *« Tijdens de openingszitting op 11 oktober 1962 kregen de concilievaders te horen dat zij geen dogmatische arbeid moesten verrichten, geen goddelijke waarheden moesten vaststellen, geen eigentijdse dwalingen aan het licht dienden te brengen en vooral: niemand moesten veroordelen. »* Maar de opgesomde zaken zijn nu juist de noodzakelijke kenmerken om van een besluit van het plechtige of buitengewone leergezag te kunnen zeggen dat het onfeilbaar is! De beslissing van Joannes XXIII werd bekrachtigd door zijn opvolger, Paulus VI, bij de opening van de tweede zitting.

We weten dat geen enkele van de akten van Vaticanum II openlijk onfeilbaar verklaard werd! Iedereen kan dat gemakkelijk nagaan. Abbé de Nantes besluit daarom: *« Voor de eerste keer in de geschiedenis van de Kerk heeft het opperste leergezag, op het moment dat het een plechtig concilie hield, zijn onfeilbaar gezag uitgeschakeld. Het wilde niet met alles wat in zijn vermogen lag streven naar het vinden en proclameren van de goddelijke Waarheid. »*

Op de vraag: « Zijn de akten van Vaticanum II theologisch onfeilbaar? » moet dus geantwoord worden: *« Neen, omdat het Concilie, in tegenstelling tot zijn recht – en, naar het lijkt, ook in tegenstelling tot zijn plicht – zijn rechtsmacht niet heeft willen en ook niet heeft kunnen uitoefenen in de “plechtige en buitengewone” vorm die eigen is aan deze opperste instantie. De akten van Vaticanum II zijn bijgevolg niet gewaarborgd door de absoluut onfeilbare bijstand van de H. Geest. »*

Wie schermt met het argument dat het gewone leergezag ook onfeilbaar kan zijn wanneer een bepaalde uitspraak door iedereen en overal wordt geloofd, vergeet één ding: dat zo’n uitspraak ook *sinds altijd* moet geloofd zijn. En dat is met de leerstellingen van Vaticanum II helemaal niet het geval! Dat alle bisschoppen vandaag akkoord gaan met de nieuwe leer die door het Tweede Vaticaans Concilie aan de Kerk werd opgedrongen, volstaat dus niet om aan die leer een onfeilbaar karakter toe te kennen.

Besluit: de akten van Vaticanum II en al de akten van het leergezag die eruit volgen, zijn niet onfeilbaar. **En als ze niet onfeilbaar zijn, betekent dit dat ze feilbaar zijn** en dat elke gelovige het recht heeft om ze af te wijzen als tegengesteld aan de katholieke leer van altijd.

broeder Pierre van de Transfiguratie

Nederlandstalige uitgave van *Il est Ressuscité ! La Contre-Réforme Catholique au XXIe siècle.*

Stichter: † Abbé Georges de Nantes.

Hoofdredacteur: Broeder Bruno Bonnet-Eymard, Maison Saint-Joseph, F-10260 Saint-Parres-lès-Vaudes.

Verantwoordelijke uitgever: L. Oorts, Heideweg 14, B-2980 Zoersel.

Abonnement voor binnen- en buitenland: € 20. Steunabonnement: vanaf € 25.

IBAN: BE37 7340 7865 9228. BIC: KREDBEBB.

Internet: <http://nl.crc-resurrection.org/> – E-mail: hij.is.verrezen@gmail.com